

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

OPĆINE BREZA

za 2016. godinu

Broj: 07-39/17

Sarajevo, avgust 2017. godine

SADRŽAJ

I	MIŠLJENJE REVIZORA	1
1.	MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA	1
2.	MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI.....	3
II	KRITERIJI ZA REVIZIJU	5
III	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI	6
1.	UVOD.....	6
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	6
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PODUZETIH MJERA	7
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	7
5.	PLANIRANJE, DONOŠENJE BUDŽETA I IZVJEŠTAVANJE.....	9
6.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	11
6.1	GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA	11
6.1.1	Prihodi i primici.....	11
6.1.1.1	Prihodi od poreza	11
6.1.1.2	Neporezni prihodi	11
6.1.1.3	Primljeni transferi i donacije.....	12
6.1.1.4	Primici od prodaje stalnih sredstava.....	12
6.1.2	Rashodi, izdaci i finansiranje	12
6.1.2.1	Plaće i naknade troškova zaposlenih	12
6.1.2.2	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge.....	13
6.1.2.3	Tekući transferi.....	14
6.1.2.4	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	15
6.1.3	Finansijski rezultat	16
6.2	BILANS STANJA.....	18
6.2.1	Gotovina i kratkoročna potraživanja.....	18
6.2.1.1	Gotovina	18
6.2.1.2	Kratkoročna potraživanja	19
6.2.2	Stalna sredstva	20
6.2.3	Kratkoročne obaveze i razgraničenja.....	21
6.2.4	Dugoročne obaveze.....	21
6.2.5	Popis sredstava i obaveza.....	22
6.3	IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA.....	23
7.	JAVNE NABAVKE	23
8.	SUDSKI SPOROVI.....	24
9.	KOMENTAR	25
IV	PRILOG GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	26
	<i>Godišnji izvještaj o izvršenju Budžeta za 2016. godinu</i>	27
	<i>Bilans stanja na dan 31.12.2016. godine</i>	30
	<i>Izvještaj o novčanim tokovima Period izvještavanja od 01.01. do 31.12.2016. godine</i>	31

I MIŠLJENJE REVIZORA

Mišljenje revizora se daje na osnovu provedene finansijske revizije koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa zakonskim i ostalim propisima.

1. MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Uvod

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Općine Breza za 2016. godinu** koji obuhvataju: Račun prihoda i rashoda, Bilans stanja, Izvještaj o novčanim tokovima, Izvještaj o kapitalnim izdacima i finansiranju, Posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta i Analizu izvršenja budžeta – tekstualni dio.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo **Općine Breza** odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja, koji je definisan Zakonom o budžetima u FBiH, Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže značajne pogrešne iskaze usljed prevare ili greške.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima na osnovu provedene revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u FBiH i primjenjivim Međunarodnim standardima vrhovnih revizorskih institucija (ISSAI 1000-1810). Ovi standardi zahtijevaju da postupamo u skladu sa etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji **Općine Breza** ne sadrže značajne pogrešne iskaze usljed prevare i greške. Revizija uključuje obavljanje postupaka u cilju pribavljanja revizorskih dokaza o iznosima i objavama u finansijskim izvještajima. Izbor postupka je zasnovan na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika značajnog pogrešnog prikazivanja u finansijskim izvještajima usljed prevare ili greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u cilju odabira revizorskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u svrhu izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola. Revizija uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opće prezentacije finansijskih izvještaja. Revizor takođe ocjenjuje finansijsko upravljanje, funkciju interne revizije i sistem internih kontrola.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnov za naše mišljenje.

Osnova za negativno mišljenje:

1. **U finansijskim izvještajima nisu iskazana potraživanja u iznosu za najmanje 699.281 KM, za koja je nadležni sud izdao rješenja o izvršenju, po osnovu izdatih rješenja za korištenje gradskog građevinskog zemljišta i komunalnu naknadu. U izvještaju o popisu za iste naknade, kao i za naknade za dodijeljeno zemljište, pogodnost-rentu i druge, popisana su rješenja u iznosu od 1.463.755 KM, ali ista evidencija nije pouzdana, jer nije naveden period nastanka (pojedina su čak iz 2001. godine), niti je izvršena procjena naplativosti, zbog mogućnosti zastare i vjerovatnoće naplativosti, a niti ti podaci odgovaraju navedenim u izvještaju o izvršenju Budžeta za 2016. godinu. Takođe, nije vršen prenos na sumnjiva i sporna potraživanja, niti je na datum bilansa izvršeno usaglašavanje potraživanja**

potvrđenim konfirmacija salda u skladu sa članom 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i članom 67. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH (tačka 6.2.1.2 Izvještaja);

2. Općina nije planirala i pratila namjenski utrošak u skladu sa članom 63. Zakona o građevinskom zemljištu FBiH i članom 55. Odluke o građevinskom zemljištu, niti je vodila pomoćnu evidenciju o prikupljenim, a neutrošenim sredstvima. Svi namjenski prihodi evidentirani su kao prihod po uplati, a ne po namjenskom utrošku, što nije u skladu sa članovima 47. i 48. Zakona o budžetima u FBiH. Obzirom da nije osigurana potrebna evidencija, ne možemo potvrditi da su ostvareni prihodi korišteni namjenski, odnosno realno iskazani. Posljedica navedenog, da su sredstva u iznosu od najmanje 40.000 KM nenamjenski utrošena, jer nisu evidentirana na razgraničenim prihodima, zbog čega su prihodi precijenjeni za isti iznos, a samim tim finansijski rezultat i neraspoređeni višak rashoda nad prihodima (akumulirani deficit) nisu tačno iskazani (tačke: 6.1.1.2 i 6.2.1.1 Izvještaja);
3. Namjenska sredstva u iznosu od 250.162 KM (za izgradnju stambene zgrade za Rome u iznosu 199.294 KM, sredstva u iznosu 40.000 KM za projekte iz oblasti upravljanja otpadom i za razvoj nerazvijenih dijelova općine u iznosu 10.868 KM) na datum bilansa nisu bila raspoloživa na računima, jer su korištena za tekuću likvidnost (tačka 6.2.1.1 Izvještaja);
4. Dugoročne obaveze podcijenjene su najmanje za 147.955 KM po osnovu glavnice, odnosno manje su iskazane u odnosu na stanje kod Razvojne banke, a nisu evidentirane ni kamate po istom kreditu koje su na datum bilansa iznosile 83.527 KM (tačka 6.2.4 Izvještaja);
5. Popisom na dan 31.12.2016. godine nije izvršeno utvrđivanje stvarnog stanja za iskazane vrijednosti imovine i obaveza, a samim tim nije bilo moguće ni izvršiti usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem, što nije u skladu sa članom 25. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, članom 18. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i članom 67. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH (tačka 6.2.5 Izvještaja).

Negativno mišljenje

Prema našem mišljenju, zbog značaja stavki opisanih u Osnovi za negativno mišljenje, finansijski izvještaji **Općine Breza**, ne prikazuju fer i istinito, u svim materijalnim aspektima, stanje imovine, obaveza i izvora sredstava na dan 31.12.2016. godine, izvršenje budžeta i novčane tokove za godinu koja se završava na navedeni datum, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Skretanje pažnje

Bez kvalifikacije na dato mišljenje o finansijskim izvještajima, skrećemo pažnju na sljedeće:

- Općina kao jedinica lokalne samouprave koja prema članu 6. Zakona o principima lokalne samouprave u FBiH ima svojstvo pravnog lica, nije porezno registrovana. Obzirom da se računovodstvo vodi u okviru dvije glavne knjige i da nije organizovan jedinstven sistem finansijskog izvještavanja, sistem računovodstva i finansijskog izvještavanja nije uređen na način koji omogućava adekvatan sistem nadzora i kontrole (tačke: 4. i 5. Izvještaja);
- Stalna sredstava iskazana u vrijednosti od 9.288.382 KM nisu evidentirana prema računovodstvenim načelima tačnosti, istinitosti, pouzdanosti i sveobuhvatnosti u skladu sa članom 11. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, kao i članom 4. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH, obzirom da ne postoje pomoćne knjige kapitalne imovine, adekvatna dokumentacija za zemljišta i zgrade, ne vrši se obračun amortizacije, niti su usaglašena stanja stalnih sredstava sa izvorima stalnih sredstava (tačka 6.2.2 Izvještaja).

2. MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI

Uvod

Izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima **Općine Breza za 2016. godinu**, sa značajnim zakonima i drugim propisima.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo **Općine Breza** je takođe odgovorno da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima u skladu sa propisima kojima su regulisane i potvrđuje da je tokom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje sredstava odobrenih budžetom institucije za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornost revizora

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u FBiH i ISSAI 4000-Standard za reviziju usklađenosti¹. Pored gore navedene odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Ova odgovornost uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li je poslovanje **Općine Breza** za 2016. godinu prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnov za naše mišljenje.

Osnova za negativno mišljenje:

1. **Prilikom planiranja, izrade, donošenja i izvršenju Budžeta za 2016. godinu, nisu poštivane odredbe Zakona o budžetima u FBiH. Nije poštivan član 43. stav 2. Zakona, jer nije planirano pokriće akumuliranog deficita u narednih pet godina, koji je prethodne godine iznosio 1.741.958 KM. Nije donesen Budžet za Općinu, kao jedinstvenog organa uprave, u skladu sa sadržajem propisanim članovima 10. i 11. Zakona, jer su planirana sredstva za korisnika Općinski načelnik i Budžet Općine, te dio sredstava za JU Centar za socijalni rad. Nije se izvršavao Budžet u skladu sa članom 57. istog Zakona, obzirom da je ostvareno prekoračenje budžeta od 75.073 KM. Nije praćeno ni izvršenje Budžeta u skladu sa članom 36. istog Zakona, jer nisu donesene privremene mjere radi uravnoteženja budžeta, što je imalo za posljedicu ostvarenje negativnog finansijskog rezultata za 2016. godinu u iznosu 199.251 KM, te povećanju neraspoređenog viška rashoda nad prihodima (akumuliranog deficita) koji na kraju 2016. godine iznosi 1.909.533 KM (tačke: 5. i 6.1.3 Izvještaja);**
2. **Realizacija tekućih transfera u iznosu od 707.980 KM nije vršena na osnovu donesenih programa i kriterija utroška, niti je objavljen javni poziv, a ni Odlukom o izvršavanju Budžeta Općine za 2016. godinu nije definisano donošenje istih, niti se za data sredstva zahtijevalo pravdanje namjenskog utrošku, a sve u cilju osiguranja transparentnosti i javnosti dodjele sredstava. Takođe, transferi JU Centra za socijalni rad od 507.974 KM su iskazani bez vjerodostojne knjigovodstvene dokumentacije, što nije u skladu sa članom 56. Zakona o budžetima u FBiH (tačka 6.1.2.3 Izvještaja);**
3. **Općina nije provela postupak javnih nabavki za rekonstrukciju i dogradnju lokalne ceste Haldija i odvojka prema greblju „Liješće“ u vrijednosti od 327.730 KM, u skladu sa članom 32. Zakona o javnim nabavkama, jer je izmijenila odredbe zaključenog okvirnog sporazuma i zaključila pojedinačni ugovor sa „TB INŽENJERING“ d.o.o. Breza, niti je ispoštovala minimalni rok za prijem ponuda, što nije u skladu sa članom 40. istog Zakona. Takođe, Općina je sa istim**

¹ Novi ISSAI 4000 je usvojen u decembru 2016. godine i zamjenjuje ISSAI 4000, 4100 i 4200.

izvođačem imala više zaključenih ugovora za radove, koji nisu ispoštovani u utvrđenim rokovima i obimu, niti u dijelu plaćanja ugovorene kazne (tačke 6.1.2.4 i 7. Izvještaja).

Negativno mišljenje

Prema našem mišljenju, zbog značaja stavki opisanih u Osnovi za negativno mišljenje, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije prikazane u finansijskim izvještajima **Općine Breza** za 2016. godinu, nisu u skladu, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisani.

Skretanje pažnje

Bez uticaja na dato mišljenje o usklađenosti, skrećemo pažnju na slijedeće:

- **Prema članu 27. Zakona o trezoru u FBiH, Općina je bila obavezna da u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ovog zakona (12.04.2016. godine) uskladi svoje akte s istim zakonom, te da u roku od 12 mjeseci uspostavi trezorski način poslovanja sa javnim sredstvima. Aktivnosti su započete, ali nisu završene do okončanja predmetne revizije (tačka 4. Izvještaja).**

Sarajevo, 21.08.2017. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA
Dragan Kolobarić, dipl. oec

GENERALNI REVIZOR
Dževad Nekić, dipl. oec

II KRITERIJI ZA REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija usklađenosti u okviru finansijske revizije podrazumijeva proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo da li su dati predmet revizije, tj. finansijski izvještaji kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije prikazane u finansijskim izvještajima usklađeni sa odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Kriteriji za reviziju finansijskih izvještaja su sljedeći:

- Zakon o budžetima u FBiH;
- Uredba o računovodstvu budžeta u FBiH;
- Pravilnik o knjigovodstvu budžeta u FBiH;
- Pravilnik o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH;
- Zakon o računovodstvu i reviziji FBiH;

Kriterij za reviziju usklađenosti su sljedeći:

- Zakon o budžetima u FBiH;
- Zakon o trezoru u FBiH;
- Zakon o javnim nabavkama;
- Zakon o porezu na dohodak;
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o državnoj službi u FBiH;
- Zakon o plaćama i naknadama u organima vlasti u FBiH;
- Odluka o plaćama i naknadama u Jedinstvenom Općinskom organu uprave Općine Breza;
- Zakon o principima lokalne samouprave u FBiH;
- Statut Općine Breza;
- Budžet Općine Breza za 2016. godinu;
- Odluka o izvršenju budžeta Općine Breza za 2016. godinu.

III IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Općina Breza (u daljem tekstu: Općina) je jedinica lokalne samouprave uspostavljena Zakonom o principima lokalne samouprave u FBiH², sa nadležnostima utvrđenim Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, Ustavom Zeničko-dobojskog kantona i kantonalnim zakonodavstvom i Statutom Općine. Prema Statutu Općina je pravno lice koje samostalno odlučuje o poslovima iz svoga samoupravnog djelokruga i podliježe samo nadzoru ustavnosti i zakonitosti ovlaštenih državnih organa. Općina ima vlastite nadležnosti ustanovljene ustavom i zakonom i bavi se pitanjima od lokalnog značaja, koja nisu isključena iz njene nadležnosti, niti dodijeljena u nadležnost neke druge vlasti na osnovu ustava i zakona.

Organi Općine su: Općinsko vijeće i Općinski načelnik. Općinsko vijeće prema Statutu Općine je organ odlučivanja, izabran na osnovu općeg biračkog prava na neposrednim izborima, tajnim glasanjem i na način određen zakonom. Općinsko Vijeće donosi opće akte i druge akte u okviru samoupravnog djelokruga Općine, te obavlja druge poslove u skladu sa Ustavom, Zakonom i Statutom Općine. Vijeće se sastoji od 21 vijećnika, čiji mandat traje 4 godine. Prava i dužnosti istog utvrđena su Poslovníkom o radu.

Za Predsjedavajućeg Općinskog vijeća u periodu od 2012.-2016. godine imenovan je Miro Vrljićak. Konstituisanjem novog saziva Općinskog vijeća, Rješenjem o izboru Predsjedavajućeg Općinskog vijeća od 23.11.2016. godine imenovan je Vedad Jusić.

Općinski načelnik predstavlja izvršni organ Općine i isti se bira neposredno, na način i po postupku utvrđenom zakonom, te obavlja funkcije utvrđene Ustavom, Zakonom i Statutom. Aktuelni načelnik Općine je Munib Zaimović koji je na lokalnim izborima, imenovan od novembra 2016. godine na period od četiri godine. U prethodnom periodu, od 2012. godine do stupanja na dužnost novoizabranog, funkciju načelnika obnašao je Halil Tuzlić.

Općina kao jedinica lokalne samouprave, prema članu 6. Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji BiH i članu 2. Statuta Općine iz 2009. godini, ima svojstvo pravnog lica. Međutim, Općina nije porezno registrovana kao pravno lice, već su registrovani organi Općine Općinski načelnik i Općinsko vijeće, kojima su dodijeljeni identifikacioni brojevi (ID brojevi).

U cilju obavljanja poslova i zadataka iz svoje nadležnosti, u skladu sa Odlukom o organizaciji i djelokrugu općinskih službi u Jedinstvenom organu uprave Općine Breza³ iz 2013. godine, formirane su 4 službe: Služba za privredu; Služba za finansije, inspeksijske poslove i opću upravu; Služba za prostorno uređenje, zaštitu okolice, geodetske i imovinsko – pravne poslove, te Služba civilne zaštite. Takođe, Odlukom o osnivanju Pravobranilaštva, osnovano je Pravobranilaštvo radi pravne zaštite imovine i imovinskih interesa Općine.

Prema donesenim pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji sistematizovana su 74 radna mjesta, a na dan 31.12.2016. godine u Općini je bilo popunjeno 67 radnih mjesta.

Sjedište Općine je u Brezi u ulici Bogumilska broj 1.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Općine Breza za 2016. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa značajnim zakonima i drugim propisima.

Cilj finansijske revizije je da na osnovu provedene revizije izrazi mišljenje da li su finansijski izvještaji pouzdani i da li bilanci u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja budžeta. Revizijom će se procijeniti

² „Službene novine FBiH“, broj: 49/06

³ „Službeni glasnik Općine Breza“, broj: 3/13

da li rukovodstvo institucije primjenjuje zakone i propise i koristi sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

Revizija je obavljena u skladu sa internim planskim dokumentima revizije, sa prekidima, u novembru 2016. godine i junu 2017. godine.

Obzirom da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PODUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH (u daljem tekstu: Ured) prvi put vrši finansijsku reviziju Općine.

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Rukovodstvo Općine je odgovorno za uspostavljanje i primjenu sistema internih kontrola, a faktor koji najviše utiče na funkcionalnost istog je povoljno kontrolno okruženje koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizacionu strukturu, način rukovođenja, prenošenje ovlaštenja, vrednovanje rezultata rada, sistem nagrađivanja i poštivanje postojećih zakonskih propisa. Najznačajniji interni akti Općine su Statut i pravilnici o unutrašnjoj organizaciji.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Jedinственog općinskog organa uprave Općine, utvrđen je način rada i rukovođenja Općinom, te opis radnih mjesta državnih službenika i namještenika. Istim Pravilnikom je sistematizovano 72, a popunjeno 65 radna mjesta. Pored toga, donesen je i Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji Pravobranilaštva Općine kojim su sistematizovana i popunjena dva radna mjesta.

Iako sva radna mjesta nisu popunjena, utvrdili smo da je upošljavanje tri savjetnika od novembra 2016. godine izvršeno na osnovu Rješenja o imenovanju savjetnika, što nije u skladu sa članom 63. Zakona o organizaciji organa uprave u FBiH, kojim je propisano da rukovodioci organa državne službe mogu imati savjetnike koji nemaju status državnog službenika i da se njihova radna mjesta utvrđuju Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji, što u navedenom slučaju nije ispunjeno.

Kao što smo u uvodnom dijelu Izvještaja konstatovali, Općina kao pravno lice nije porezno registrovana, već su registrovani organi Općine, i to: Općinski načelnik i Općinsko vijeće, što nije u skladu sa članom 6. Zakona o principima lokalne samouprave u FBiH i članom 2. Statuta Općine.

S tim u vezi, knjigovodstvo se vodi odvojeno za Budžet Općine, Općinskog načelnika i JU Centar za socijalni rad, s tim što je JU Centar za socijalni rad i fizički odvojen sa statusom budžetskog korisnika (lokacija i direktor ustanove, te odvojeno sačinjavanje finansijskih izvještaja i posebno izvještavanje Općinskog vijeća). Općina je prema Odluci o zadržavanju prava osnivača prema Centru iz 1995. godine dužna finansirati JU Centar za socijalni rad.

Za tri navedena korisnika sačinjavaju se posebni godišnji finansijski izvještaji i dostavljaju nadležnom organu za ovjeravanje Finansijsko-informatičkoj agenciji (FIA).

Iako se za Budžet Općine vodi odvojeno knjigovodstvo i posebno sačinjava godišnji finansijski izvještaji utvrdili smo da je finansijskim izvještajima za potrošačku jedinicu **Budžet Općine**, kao i u konsolidovanim finansijskim izvještajima naveden ID broj od **Općinskog vijeća Breza**, a za koji se ne vodi knjigovodstvena evidencija. Iz navedenog proizilazi da Budžet Općine kao pravno lice nije ni registrovan, iako se za istog vodi poslovanje (svi javni prihodi općine i sva javna potrošnja, tekući transferi i kapitalni transferi, te dotacije preko internih odnosa za Općinskog načelnika i JU Centar za socijalni rad).

Imajući u vidu naprijed navedeno, Općina kao jedinstveni organ lokalne samoprave treba da ima samo jedan ID broj, što podrazumijeva i jedan (jedinствен) budžet, koji može da se dijeli po organizacionim jedinicama, putem razdjela, radi odvojenog vođenja i praćenja odobrenih rashoda i

izdataka. Takođe, Općina, kao jedinstveni organ uprave treba da ima i jedinstven računovodstveni sistem, uključujući i jedinstveno finansijsko izvještavanje.

U skladu sa članom 86. Zakona o budžetima u FBiH, Općina je bila u obavezi urediti **sistem interne kontrole** kako bi se osiguralo izvršavanje aktivnosti u okviru osnovne djelatnosti. **Međutim, Općina nije donijela Pravilnik o internim kontrolama, kao i većinu akata, i to: Pravilnik o plaćama, naknadama plaća i drugim materijalnim pravima zaposlenih, Pravilnik o naknadama za putne troškove zaposlenih, Pravilnik o reprezentaciji i poklonima, Pravilnik o popisu imovine, potraživanja, zaliha i obaveza, Procedure o uvjetima i načinu korištenja službenih automobila, dok interni akti koji su doneseni u ranijem periodu nisu usklađeni sa važećim zakonskim propisima, i to: Procedure o načinu rukovanja gotovim novcem, te Pravilnik o računovodstvu iz 2004. godine, koji nije usklađen sa Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor.**

Naši nalazi ukazuju da sistem internih kontrola nije adekvatno uspostavljan, obzirom da su utvrđene značajne nepravilnosti, koje se odnose na: stvaranje obaveza iznad Budžetom odobrenih; evidentiranje namjenskih prihoda; neevidentiranje potraživanja po osnovu izdatih rješenja u knjigovodstvenim evidencijama, što je imalo za posljedicu podcjenjivanje istih; iskazivanje stalnih sredstava, koje nije zasnovano na računovodstvenim načelima tačnosti, istinitosti, pouzdanosti i sveobuhvatnosti; korištenje namjenskih novčanih sredstava za druge tekuće izdatke za koje nisu ni vraćena sredstva na datum bilansa, odnosno pojedina su nenamjenski i utrošena; sačinjavanje Izvještaja o novčanim tokovima; godišnjim popisom ne utvrđivanje stvarnog stanja sredstava i obaveza, a samim tim neusaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem; podcjenjivanje dugoročnih obaveza za dio neiskazane glavnice, kao i za pripadajuće kamate; planiranje i realizaciju tekućih transfera i bez osigurane vjerodostojne knjigovodstvene dokumentacije; nerealiziranje izdataka za nabavku stalnih sredstava u predviđenom obimu i rokovima i u dijelu naplate ugovorene kazne; neprovođenje procedura javnih nabavki u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama i neusklađenost Plana nabavki i sredstava predviđenih u Budžetu. Utvrdili smo nepravilnosti i u dijelu blagajničkog poslovanja koji se odnose na kontrolu gotovinskih plaćanja. Vršene su isplate za poljoprivredne poticaje fizičkim licima u pojedinačnim iznosima od 100 do 960 KM, što nije u skladu sa Uredbom o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem⁴.

Općina nije uspostavila trezorsko poslovanje kako je propisano članom 27. Zakona o trezoru u FBiH⁵. Općinsko vijeće je martu 2017. godine donijelo Odluku o pokretanju aktivnosti za prelazak na trezorski način poslovanja. Takođe, Općinsko vijeće je u martu 2017. godine donijelo Odluku o uspostavi registra budžetskih korisnika Općine.

Preporuke:

- **Izvršiti registraciju i identifikaciju Općine Breza kao pravnog lica u skladu sa Zakonom o principima lokalne samouprave i Statutom Općine Breza;**
- **Na nivou Općine uspostaviti jedinstven računovodstveni sistem (jednu glavnu knjigu), uključujući i jedinstveno finansijsko izvještavanje;**
- **Radi uspostavljanja sistema internih kontrola i usklađenosti poslovanja sa zakonskim propisima donijeti sve nedostajuće akte, a postojeće uskladiti sa važećom regulativom, iste dosljedno i u potpunosti poštivati i u kontinuitetu vršiti nadzor nad njihovom primjenom;**
- **Isplate iz blagajne vršiti za namjene utvrđene u članu 3. Uredbe o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem.**

Za sve ostale naprijed konstatovane nepravilnosti u uspostavljanju sistema internih kontrola, date su odgovarajuće preporuke u dijelovima Izvještaja u kojima su šire obrazložene navedene aktivnosti.

Interna revizija

U skladu sa članom 87. Zakona o budžetima u FBiH, praćenje i ocjenjivanje sistema internih kontrola vrši interna revizija u skladu sa propisima kojima se reguliše oblast interne revizije. Prema članu 8. stav 4. Zakona

⁴ „Službene novine FBiH“, broj: 72/15, 82/15

⁵ „Službene novine FBiH“, broj: 26/16

o internoj reviziji⁶ i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinice za internu reviziju u javnom sektoru u Federaciji BiH⁷ općine koje ne ispunjavaju kriterije za uspostavljanje jedinica interne revizije imat će najmanje jednog internog revizora. Općina nije poduzela aktivnosti sa naprijed navedenim, obzirom da Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji nije sistematizovano radno mjesto internog revizora.

Preporuka:

- **Shodno članu 8. Zakona o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinice za internu reviziju u javnom sektoru u Federaciji BiH uspostaviti jednog samostalnog internog revizora u funkciji jedinice za internu reviziju.**

Fiskalna odgovornost

Izjava o fiskalnoj odgovornosti sa propisanim priložima nije sačinjena i dostavljena Ministarstvu finansija Zeničko-dobojskog kantona, u skladu sa članom 2., 6. i 12. Pravilnika o obliku, sadržaju, načina popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti. Naime, bivši načelnik Halil Tuzlić za period od 01.01.2016. – 08.11.2016. godine, kao i aktuelni načelnik mr. sci. Munib A. Zaimović od preuzimanja dužnosti za period od 09.11.2016. godine do 31.12.2016. godine potpisali su samo obrazac 1.A, bez propisanih priloga, odnosno obrazaca i dostave nadležnom organu.

Preporuka:

- **Izjavu o fiskalnoj odgovornosti sačinjavati i dostavljati nadležnom organu u skladu sa članovima 2., 6. i 12. Pravilnika o obliku, sadržaju, načinu popunjavanja i predaji izjave o fiskalnoj odgovornosti.**

5. PLANIRANJE, DONOŠENJE BUDŽETA I IZVJEŠTAVANJE

Općinsko vijeće je u zakonskom roku donijelo Budžet Općine za 2016. godinu u iznosu od 5.010.000 KM i Odluku o izvršavanju Budžeta Općine za 2016. godinu.

Rebalansom Budžeta od 28.12.2016. godine, Budžet je smanjen za 846.000 KM, i iznosio je 4.164.000 KM. Prihodi od poreza smanjeni su na 2.074.000 KM i neporezni prihodi na 1.070.000 KM, a povećane tekuće potpore na 790.000 KM, dok su kapitalni primici smanjeni na 230.000 KM. Promjene u strukturi rashoda i izdataka odnose se na smanjenje tekućih izdataka na 3.546.220 KM, tekućih transfera na 937.800 KM, kapitalnih izdataka na 530.000 KM i tekuće rezerve na 10.000 KM.

Revizijom smo utvrdili da pri planiranju, izradi, donošenju i izvršenju Budžeta Općine nisu poštivane odredbe Zakona o budžetima u FBiH (u daljem tekstu: Zakon), i to u slijedećem:

- **Nisu sačinjene smjernice ekonomske i fiskalne politike u skladu sa članom 17. Zakona, a Dokument okvirnog budžeta za 2016. - 2018. godinu nije usvojen od strane Općinskog vijeća, niti je sačinjen u skladu sa članom 16. Zakona, obzirom da ne sadrži strateške ciljeve ekonomske i fiskalne politike Općine i ne zasniva se na procjeni privrednog razvoja, razvoja socijalnog sektora, makroekonomskih indikatora i detaljnoj prognozi prihoda i rashoda, što se utvrđuje u dokumentu ekonomske politike;**
- **Nije poštivan član 43. stav 2. Zakona, obzirom da nije planirano pokriće akumuliranog deficita u narednih pet godina, koji je na dan 31.12.2015. godine iznosio 1.741.958 KM. Takođe, pri donošenju Budžeta, Općina nije u skladu sa članom 33. Zakona obavezno pribavila Mišljenje (saglasnost) Kantonalnog ministarstva finansija u vezi sa planiranim prihodima i primicima i primjenom fiskalnog pravila iz člana 43. Zakona;**
- **Budžet Općine za 2016. godinu nije donesen u skladu sa propisanim sadržajem budžeta, kako je propisano članovima 10. i 11. Zakona, obzirom da sadrži planirana sredstva za korisnike Općinski načelnik i Budžet Općine, te dio sredstava za JU Centar za socijalni rad za redovno poslovanje (izdaci za plaće i naknade, izdaci za materijal i usluge, jednokratne i stalne pomoći) koji nije posebno ni**

⁶ „Službene novine FBiH“, broj: 47/08

⁷ „Službene novine FBiH“, broj: 82/13 i 74/14

iskazan, bez prihoda za socijalna davanja (naknade za porodilje, civilne žrtve rata i druge naknade), koja su doznačena istom pravnom licu od Zeničko-dobojskog kantona u iznosu 383.648 KM;

- Budžetom za 2016. godinu za namjenske prihode (naknada za pogodnost, naknade za uređenje i korištenje građevinskog zemljišta), nije posebno planiran utrošak za namjenu shodno zakonskim propisima, što nije u skladu sa članom 20. Zakona i Uputstvom o izvršavanju budžeta sa jedinstvenog računa trezora. Takođe, za planirane nabavke stalnih sredstava nije donesen plan kapitalnih investicija sa obrazloženjem, kojim bi se definisali projekti i programi realizacije, sa izvorima finansiranja i koji mora bit usklađen sa Budžetom, kako je propisano članom 23. Zakona;
- Nadležna služba za finansije nije sačinjavala godišnje i kvartalne operativne planove novčanih tokova po mjesecima i nije dostavljala budžetskim korisnicima instrukciju za izradu prijedloga operativnih planova rashoda i izdataka, čime nije postupila u skladu sa članom 53. stav 1. Zakona, i članom 12. Odluke o izvršavanju Budžeta Općine Breza za 2016. godinu;
- Budžet se nije izvršavao u skladu sa članom 57. Zakona, obzirom da su budžetski korisnici stvarali obaveze (rashode) iznad visine odobrenog budžeta za 75.073 KM, za koje Općinsko vijeće nije prethodno dalo saglasnost. Nije praćeno ni izvršenje Budžeta u skladu sa članom 36. istog Zakona, jer nisu donesene privremene mjere radi uravnoteženja budžeta, što je imalo za posljedicu ostvarenje negativnog finansijskog rezultata u iznosu od 199.251 KM, a što je rezultiralo i povećanju neraspoređenog viška rashoda nad prihodima (akumuliranog deficita) koji na datum bilansa iznosi 1.909.533 KM (šire opisano u tački 6.1.3 Izvještaja).

Revizijom smo utvrdili da pri finansijskom izvještavanju nisu poštivane odredbe Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH⁸ (u daljem tekstu: Pravilnik), i to:

- Nisu sačinjeni svi propisani obrasci finansijskih izvještaja u propisanom roku (28.02.2017. godine za 2016. godinu), kako je propisano članom 19. Pravilnika, i to: Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta (GIB) i Izvještaj o novčanim tokovima i predati nadležnom organu za ovjeravanje Finansijsko-informatičkoj agenciji (FIA). Navedeni izvještaji sačinjeni su u junu 2017. godine i predati nadležnom organu;
- Nije sačinjena Analiza, odnosno tekstualni dio uz finansijske izvještaje, kojim se obrazlaže izvršenje budžeta sa posebnim osvrtom na odstupanja ostvarenih od planiranih kategorija, kako je propisano članom 30. Pravilnika;
- Nije sačinjeno pismeno obrazloženje o namjenskom utrošku ili razlozima za neutrošena sredstva uz periodični Izvještaj o namjenskom utrošku transfera obrazac 9., što je propisano Pravilnikom.

Općinsko Vijeće je 26.04.2017. godine, donijelo Zaključak o usvajanju Izvještaja o izvršenju Budžeta Općine za 2016. godinu.

Preporuke:

- *Budžet donositi na nivou Općine, za jedinstveni organ lokalne samouprave, u skladu sa propisanim sadržajem budžeta kako je propisano članovima 10. i 11. Zakona o budžetima, koji može da se dijeli po organizacionim jedinicama, odnosno, razdjelima;*
- *Pri izradi Budžeta poštivati odredbe članova 16. i 17. Zakona o budžetima u FBiH u dijelu izrade smjernica ekonomske i fiskalne politike i Dokumenta okvirnog budžeta;*
- *Planirati utrošak iz namjenskih prihoda u skladu sa članom 20. Zakona o budžetima u FBiH i Uputstvom o izvršavanju budžeta sa jedinstvenog računa trezora, te donositi planove izdataka za kapitalne investicija u skladu sa članom 23. istog Zakona;*
- *Sačinjavati godišnje i kvartalne operativne planove novčanih tokova po mjesecima i dostavljati budžetskim korisnicima instrukciju za izradu prijedloga operativnih planova rashoda i izdataka, u skladu sa članom 53. stav 1. Zakona o budžetima u FBiH i Odlukom o izvršavanju Budžeta Općine;*

⁸ „Službene novine FBiH“, broj:69/14

- *Stvarati obaveze u visini odobrenog budžeta u skladu sa članom 57. Zakona o budžetima u FBiH, te donijeti privremene mjere radi uravnoteženja budžeta u skladu sa članom 36. istog Zakona;*
- *Sačinjavati sve propisane obrasce finansijskih izvještaja u propisanom roku, kao i Analizu, odnosno tekstualni dio uz finansijske izvještaje, te pismeno obrazloženje uz periodične izvještaje o namjenskom utrošku transfera u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.*

6. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

6.1 GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA

Obrazac „Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta (GIB) za 2016. godinu“ dat je u Prilogu Izvještaja, dok se u ovom dijelu konstatuje utvrđeno činjenično stanje po najznačajnijim pozicijama.

6.1.1 Prihodi i primici

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2016. godinu, ukupno ostvareni prihodi i primici iskazani su u iznosu od 4.198.798 KM.

Strukturu prihoda i primitaka čine: prihodi od poreza 2.188.144 KM, neporezni prihodi 1.005.271 KM, primljeni tekući transferi 1.005.383 KM i primici od prodaje stalnih sredstava 224.669 KM.

6.1.1.1 Prihodi od poreza

Prihodi od poreza iskazani su u iznosu 2.188.144 KM, od čega su najznačajniji prihodi od indirektnih poreza u iznosu 1.201.086 KM, prihodi od poreza na dohodak u iznosu 532.090 KM i prihodi od poreza na imovinu u iznosu 436.743 KM. Prihodi od poreza na imovinu ostvaruju se u skladu sa Zakonom o porezu na imovinu, naslijeđe i poklon Zeničko-dobojskog kantona.

6.1.1.2 Neporezni prihodi

Neporezni prihodi iskazani su u iznosu 1.005.271 KM, i u odnosu na planirane manji su za 64.729 KM. Prema strukturi ovih prihoda najznačajniji su ostale budžetske naknade u iznosu 542.173 KM (naknada za korištenje građevinskog zemljišta 264.063 KM, naknada po osnovu prirodnih pogodnosti - renta 123.561 KM, komunalne naknade 114.847 KM, naknade za zakup javnih površina 17.972 KM, za uređenje građevinskog zemljišta 13.832 KM i drugi), posebne naknade i takse 194.261 KM, komunalne takse 161.602 KM i administrativne takse 81.569 KM.

Prikupljanje javnih prihoda Općine vrši se uplatom na depozitni račun otvoren kod Unicredit banke d.d Mostar. **Za prikupljena sredstava po osnovu namjenskih prihoda - naknada za dodijeljeno gradsko građevinsko zemljište, za uređenje i korištenje građevinskog zemljišta i za korištenje (prirodnu pogodnost – renta), određen je namjenski utrošak i to: za troškove naknade ranijim vlasnicima, troškove uređenja zemljišta i izrade prostorno - planske dokumentacije, u skladu sa članom 63. Zakona o građevinskom zemljištu FBiH⁹ i članom 55. Odluke o građevinskom zemljištu¹⁰ donesene od strane Općinskog vijeća od 28.12.2014. godine.**

Pored jasno utvrđene namjene korištenja sredstava u skladu sa navedenim Zakonom, Odlukom o građevinskom zemljištu je određeno „**da se sredstva navedenih naknada vode odvojeno po vrstama naknada na posebnom računu općine** i koriste se za troškove naknada ranijim vlasnicima, za troškove uređenja zemljišta i troškove izrade prostorno - planske dokumentacije“.

Revizijom smo utvrdili da Općina nije postupila u skladu sa članovima 47. i 48. Zakona o budžetima u FBiH, obzirom da za prikupljena sredstva po osnovu namjenskih prihoda nije osigurala korištenje istih u skladu sa namjenom. Naime, namjenski prihodi evidentirani su kao prihod po

⁹ „Službene novine FBiH“, broj: 25/03

¹⁰ „Službeni glasnik Općine Breza“, broj: 14/14

uplati, a ne po namjenskom utrošku, niti postoji pomoćna evidencija o prikupljenim, a neutrošenim sredstvima (razgraničenim prihodima za neutrošena namjenska sredstva). Takođe, nije planiran i praćen utrošak samo za namjenu koja je određena članom 63. Zakona o građevinskom zemljištu FBiH, članom 55. Odluke o građevinskom zemljištu, kao i u skladu sa Uputstvom o izvršavanju budžeta sa Jedinstvenog računa trezora. Kako nije osigurana pomoćna evidencija prikupljanja i utroška istih sredstava, ne možemo potvrditi da su ostvareni prihodi korišteni namjenski, a samim tim i da su realno iskazani.

Preporuka:

- *Evidentirati namjenske prihode po utrošku, a neutrošena sredstva prenositi u budžet naredne godine, shodno članu 48. Zakona o budžetima u FBiH, članu 63. Zakona o građevinskom zemljištu FBiH i članu 55. Odluke o građevinskom zemljištu.*

6.1.1.3 Primljeni transferi i donacije

Primljeni transferi od ostalih nivoa vlasti u finansijskim izvještajima iskazani su u iznosu 1.005.383 KM, dok su u Izvještaju o izvršenju budžeta iskazani u iznosu od 621.735 KM. Prema obrazloženju pomoćnika načelnika, razlika od 383.648 KM se odnosi na Javnu ustanovu Centar za socijalni rad za primljena sredstva od Zeničko-dobojskog kantona za socijalna davanja (civilne žrtve rata, dječiji dodatak, nezaposlene porodilje, tuđa njega i pomoć, smještaj djece i drugo).

Tekući transferi u iznosu od 621.735 KM odnose se na primljene transfere od Zeničko – dobojskog kantona u iznosu 402.074 KM, Fonda za zaštitu okoliša u iznosu 100.944 KM, donacije od fizičkih i pravnih lica 43.030 KM, od Federacije BiH 42.263 KM i Federalnog zavoda za zapošljavanje 33.424 KM.

6.1.1.4 Primici od prodaje stalnih sredstava

Primici od prodaje stalnih sredstava iskazani su u iznosu od 224.669 KM i odnose se na primitke od prodaje zemljišta u iznosu od 204.149 KM i primici od prodaje zgrada – stanova u iznosu 20.520 KM.

6.1.2 Rashodi, izdaci i finansiranje

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2016. godinu, iskazani su rashodi i izdaci u iznosu 4.625.755 KM, što u odnosu na operativni budžet 4.164.000 KM predstavlja ostvarenje od 111,09%, odnosno više za 461.755 KM. Razlika u iznosu 386.682 KM se odnosi na tekuće transfere koji Budžetom nisu ni planirani i koji su prema Izvještaju o izvršenju budžeta za 2016. godinu iskazani u iznosu 976.590 KM, dok su u Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2016. godinu iskazani u iznosu od 1.363.272 KM. Preostala razlika u iznosu od 75.073 KM predstavlja prekoračenje Budžeta, jer su u Izvještaju o izvršenju budžeta za 2016. godinu, iskazani rashodi i izdaci u iznosu od 4.239.073 KM (šire opisano u tački 5. Izvještaja).

Strukturu rashoda i izdataka prema Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta čine: plaće, naknade i doprinosi 1.776.375 KM, izdaci za materijal i usluge 894.095 KM, tekući transferi 1.363.272 KM, izdaci za kamate 42.000 KM, izdaci za nabavku stalnih sredstava 461.613 KM i izdaci za otplate dugova 88.400 KM.

6.1.2.1 Plaće i naknade troškova zaposlenih

Bruto plaće i naknade plaća iskazane su u iznosu od 1.374.228 KM, i u odnosu na prethodnu godinu veće su za 17.059 KM. **Od navedenog iznosa na plaće zaposlenih u JU Centar za socijalni rad odnosi se 193.966 KM. Naime, Budžetom Općine, planirana su sredstva za plaće JU Centar za socijalni rad, koje se posebno obračunavaju i iskazuju u izvještajima istog, dok Općina tromjesečno na bazi bruto bilansa evidentira u okviru izdataka za plaće Općine, što nije u skladu sa članom 56. Zakona o budžetima u FBiH, kojim je propisano da se svaki rashod i izdatak iz budžeta mora zasnivat na vjerodostojnoj knjigovodstvenoj ispravi kojom se dokazuje obaveza za plaćanje.**

Obračun plaća i naknada regulisana je Odlukom o plaćama i naknadama u Jedinственном Općinskom organu uprave Općine Breza od 21.11.2013. godine u skladu sa Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH.¹¹ Istom je definisana i dužnost donošenja Pravilnika o plaćama i naknadama u skladu sa odredbama Odluke i Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Jedinственного Općinskog organa uprave, što od dana donošenja Odluke nije učinjeno. Takođe, osnovica za obračun plaće nije bila utvrđena za 2016. godinu, iako je obaveza utvrđivanja iste prije donošenja budžeta za narednu fiskalnu godinu, a primjenjuje se od 01.01. za svaku narednu godinu. Za obračun plaće koristila se osnovica u iznosu od 270 KM koja je planirana u budžetu za 2014. godinu. Dolaskom novoimenovanog načelnika od 09.11.2016. godine, osnovica se pojedinačno utvrđuje za svaki mjesec Odlukom Općinskog načelnika uz prethodnu saglasnost Sindikalne organizacije Općine Breza. Koeficijenti platnih razreda kod obračuna plaća primjenjuju se u rasponu od 1,85 za najnižu do 10 za najvišu plaću.

Najniža neto plaća iznosi 578 KM, a najviša, ujedno i plaća Općinskog načelnika 2.888 KM. Prosječna neto plaća isplaćena za 70 zaposlenika Općine iznosi 1.071 KM.

Preporuka:

- **Donijeti Pravilnik o plaćama, naknadama plaća i drugim materijalnim pravima zaposlenih u skladu sa odredbama Odluke o plaćama i naknadama u Jedinственном Općinskom organu uprave Općine Breza i Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji;**

Naknade troškova zaposlenih iskazane su u iznosu od 257.605 KM, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 79.586 KM. Iste se odnose na naknade za topli obrok 188.952 KM, regres za godišnji odmor 32.400 KM, pomoć u slučaju smrti ili teže invalidnosti 16.238 KM, jubilarne nagrade 12.450 KM, otpremnine zbog odlaska u penziju 4.449 KM i naknade za prevoz sa posla i na posao 3.116 KM. U okviru navedenih izdataka na JU Centar za socijalni rad odnosi se iznos od 28.784 KM.

6.1.2.2 Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge

Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge iskazani su u iznosu od 894.095 KM, što predstavlja izvršenje 19,33 % ukupnih rashoda i izdataka, a u odnosu na planirana sredstva više su iskazana za 70.795 KM ili 8,60%, što predstavlja prekoračenje Budžeta, o čemu je šire obrazloženo u tački 5. Izvještaja.

Strukturu navedenih izdataka čine ugovorene i druge posebne usluge 359.555 KM, izdaci za komunikaciju i komunalne usluge 259.759 KM, izdaci za energiju 134.433 KM, izdaci za tekuće održavanje 100.789 KM, nabavka materijala i sitnog inventara 21.341 KM, izdaci za usluge prevoza i goriva 8.846 KM, izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa 6.930 KM, unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine 1.297 KM i putni troškovi 1.145 KM. Iznos od 60.740 KM odnosi se na JU Centar za socijalni rad.

U okviru izdataka po osnovu drugih samostalnih djelatnosti evidentirani su izdaci za volonterski rad po osnovu ugovora o volonterstvu, izdaci za rad u komisijama, izdaci za naknade skupštinskim zastupnicima, ostali izdaci za druge samostalne djelatnosti.

Izdaci za naknade općinskih vijećnika iskazani su u iznosu od 58.910 KM. Odlukom Općinskog vijeća o utvrđivanju visine naknade vijećnicima i predsjedavajućem Općinskog vijeća, utvrđeno je pravo na novčanu naknadu u iznosu od 220 KM. Pored navedene naknade, predsjedavajućem Općinskog vijeća utvrđena je naknada za vršenje funkcije u iznosu od 150 KM. Istom Odlukom je definisano i pravo na umanjenje mjesečne naknade za 30%, ukoliko izabrani vijećnik u Općinskom vijeću neopravdano odsustvuje sa sjednice Općinskog vijeća i 50%, ukoliko dva puta uzastopno odsustvuje.

Ostali izdaci za druge samostalne djelatnosti iskazani su u iznosu od 69.462 KM, što u odnosu na planirana sredstva predstavlja prekoračenje u iznosu od 19.462 KM. Iznos od 25.584 KM odnosi se na

¹¹ „Službene novine FBiH“, broj: 45/10, 112/12, 20/17

JU Centar za socijalni rad. Na poziciji ovih izdataka evidentirani su ugovori o djelu u iznosu od 31.838 KM, te izdaci za biračke odbore koji nisu ni planirani budžetom 2016. godine u iznosu od 12.040 KM.

Ostale nespomenute usluge i dadžbine iskazane su u iznosu od 60.657 KM, od čega se na JU Centar za socijalni rad odnosi 2.275 KM. U okviru ovih usluga, knjiženi su računi za izradu projektne dokumentacije u iznosu od 8.254 KM koji se odnose na 2015. godinu, što nije u skladu sa računovodstvenim principom modificiranog nastanka događaja propisanim članom 76. Zakona o budžetima u FBiH, kojim je propisano da se rashodi i izdaci priznaju na osnovu nastanka poslovnog događaja i u izvještajnom periodu na koji se odnose nezavisno od plaćanja.

Preporuka:

- ***Priznavati rashode i izdatke u onom obračunskom periodu u kojem je obaveza za plaćanje i nastala u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.***

Izdaci za reprezentaciju iskazani su u iznosu od 23.616 KM, od čega se na JU Centar za socijalni rad odnosi 583 KM. Na osnovu prezentirane dokumentacije utvrdili smo da su na trošak reprezentacije najvećim djelom evidentirani troškovi ugostiteljskih usluga, troškovi za potrebe ugostiteljskih usluga u prostorijama Općine kao i dati pokloni. Općina nema interni akt o reprezentaciji kojim bi trebalo definisati ko i do kojeg iznosa može stvarati izdatke po osnovu reprezentacije. Troškovi ugostiteljskih usluga pravdani su računima koji su potpisani od strane ovlaštene osobe. Međutim, računi ne sadrže obrazloženje korištenja sredstava reprezentacije s ciljem potvrđivanja svrhe trošenja istih.

Preporuka:

- ***Donijeti interni akt kojim će se detaljnije urediti način korištenja sredstava reprezentacije, te kontrolu i ovjeru nastalih troškova reprezentacije vršiti uz prethodno sačinjavanje detaljnog obrazloženja o nastanka troška s ciljem potvrđivanja svrhe trošenja istih.***

6.1.2.3 Tekući transferi

Tekući transferi iskazani su u iznosu 1.363.272 KM i čine izvršenje 29,47% od ukupnih rashoda i izdataka, a u odnosu na planirana sredstva veći su za 425.472 KM ili 45,4%. Realizacija tekućih transfera odnosi se na: transfere pojedincima 803.172 KM, transfere neprofitnim organizacijama 212.447 KM, subvencije javnim preduzećima 327.080 KM, subvencije privatnim preduzećima 14.254 KM i transfere drugim nivoima vlasti 500 KM.

Najznačajniji dio transfera pojedincima od 507.974 KM odnosi se na JU Centar za socijalni rad, od kojih 386.882 KM je finansirano od strane viših nivoa vlasti, a 121.092 KM se odnosi na transfere Općine prema JU Centru za socijalni rad. U Općini ne raspolažu dokumentacijom za iskazane transfere, pa čak ni za one koje je Općina finansirala, jer se evidentiranje vrši u JU Centru za socijalni rad, koji periodično dostavlja podatke iz bruto bilansa Općini. Samim tim **evidentiranje tekućih transfera nije zasnovano na vjerodostojnoj knjigovodstvenoj ispravi kojom se dokazuje obaveza za plaćanje, što nije u skladu sa članom 56. Zakona o budžetima u FBiH.**

Odlukom o izvršenju budžeta Općine za 2016. godinu **nije definisano donošenje programa sa kriterijima raspodjele za svaki transfer posebno, niti je predviđeno dodjeljivanje istih na osnovu javnog poziva, pa samim tim nije osigurana transparentnost dodjele transfera.** Istom Odlukom je definisano samo da su korisnici transfera dužni jednom polugodišnje dostaviti izvještaj o namjenskoj upotrebi odobrenih sredstava, što od strane Općine nije praćeno. Samo su se poljoprivredni poticaji u iznosu od 147.318 KM realizovali na osnovu donesenog Programa utroška sredstava sa kriterija raspodjele. Međutim, subvencije javnim preduzećima su iskazane u iznosu od 179.584 KM i odnose se na JU Dom zdravlja 69.213 KM, JU Dječije obdanište Umihana Čuvidina 60.000 KM i Biblioteku Muhamed Kantardžić 18.020 KM. Evidentiranje je vršeno samo na osnovu planiranih stavki u Budžetu Općine, bez dokumentacija na osnovu koje je vršeno iskazivanje transfera. Korisnici sredstava nisu dostavljali izvještaje o namjenskom utrošku sredstava, iako je definisano Odlukom o izvršenju budžeta Općine za 2016. godinu. Iskazani transfer za JU Dom zdravlja dijelom od 35.086 KM se odnosi na račune

izvođača ispostavljene po ugovoru, koji je Općina zaključila sa izvođačem radova za poboljšanje energetske efikasnosti u objektu JU Dom zdravlja Breza (zamjena stolarije na dijelu zgrade). Pored računa izvođača nije prezentirana druga dokumentacija, kojom se potvrđuje da je JU Dom zdravlja prihvatio i primio izvršene radove. Uzimajući u obzir da se radi o investiciji u kapitalnu imovinu, isti nije planiran i iskazan u skladu sa članom 38. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Isto tako, transferi neprofitnim organizacijama iskazani u iznosu od 212.447 KM i realizovani su samo na osnovu zaključaka Općinskog načelnika. Pojedinačnim zaključcima se samo odobrava isplata korisniku za redovno poslovanje korisnika, bez da se traži izvještaj o namjenskom utrošku sredstava, što nije u skladu sa članom 57. stav 4. Zakona o budžetima u FBiH. Iskazani transferi najvećim dijelom se odnose na sportska društva u ukupnom iznosu od 106.850 KM, od kojih su najznačajniji: FK Mladost Župča 58.100 KM, zatim škola fudbala Omanović Osmica 17.750 KM i odbojkaški klub Nevis 9.250 KM. Pored sportskih društava evidentirani su transferi i za Jedinstvenu organizaciju boraca 14.430 KM, Organizaciju ratnih vojnih invalida 11.250 KM, kao i sindikalnim organizacijama ukupno 16.267 KM.

Tekući transferi od 707.980 KM su dodijeljeni bez programa i kriterija za dodjelu sredstava, nije objavljen javni poziv, niti je Odlukom o izvršavanju Budžeta Općine za 2016. godinu definisano donošenje istih. Takođe, transferi koji se odnose na JU Centar za socijalni rad od 507.974 KM iskazani su bez vjerodostojne knjigovodstvene isprave, što nije u skladu sa članom 56. Zakona o budžetima u FBiH. Korisnici transfera nisu dostavljali izvještaje o namjenskom utrošku, što nije u skladu sa članom 57. stav 4. istog Zakona. U pojedinim slučajevima investicije u kapitalnu imovinu su iskazane na tekućim transferima, što nije u skladu sa članom 38. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Preporuke:

- *Iskazivanje rashoda i izdataka vršiti na osnovu vjerodostojne knjigovodstvene dokumentacije u skladu sa članom 56. Zakona o budžetima u FBiH;*
- *Na tekućim transferima evidentirati nepovratna davanja za tekuće svrhe, odnosno nepovratna davanja koja nisu data u svrhu nabavke kapitalne imovine, kako je propisano članom 38. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH;*
- *U cilju osiguranja transparentnosti dodjele tekućih transfera, potrebno je Odlukom o izvršenju budžeta definisati donošenje programa i kriterija utroška, a realizaciju vršiti na osnovu javnog poziva, te od korisnika transfera zahtjevati izvještaje o namjenskom utrošku sredstva.*

6.1.2.4 Izdaci za nabavku stalnih sredstava

Izdaci za nabavku stalnih sredstava realizovani su u iznosu 461.613 KM i u odnosu na planirane više su izvršeni za 31.613 KM. Struktura nabavljenih stalnih sredstava je slijedeća: građevine 446.936 KM i oprema 14.677 KM. Nabavljene građevine se odnose na izdatke za nabavku vanjske rasvjete i trotoara 96.401 KM, puteve i mostove 174.885 KM i objekte vodovoda i kanalizacije 169.278 KM.

Za projekat vodosnabdijevanja naselja Trtorići i Opreč sa izvorišta „Dadjevac“ faza II, Općina je 02.10.2015. godine zaključila ugovor sa „TB INŽENJERING“ d.o.o. Breza u ukupnoj vrijednosti od 157.115 KM, sa rokom izvođenja radova od 10 mjeseci od uvođenja dobavljača u posao. U toku 2016. godine evidentirano je 46.814 KM po I privremenoj situaciji iz maja 2016. godine. Krajem 2016. godine Općina je ukazala izvođaču da se radovi na realizaciji projekta već duže vrijeme ne izvode i da se poduzmu mjere kako bi se radovi ubrzali i uskladili sa ugovorenim planom građenja. Tek u aprilu 2017. godine utvrđen je novi rok izvođenja radova od 25 radnih dana. Početkom juna 2017. godine komisijski je izvršen pregled izvršenih radova, kojoj nije bila raspoloživa dokumentacija građevinskog dnevnika i građevinske knjige, a između ostalog, utvrđeno je da se radovi i dalje izvode i da nisu okončani.

Revizijom smo utvrdili da izvođač radova nije poštivao ugovor, jer radove nije izveo prema predviđenom obimu i utvrđenim rokovima, nego samo 29,79%, a nisu završeni ni do juna 2017. godine, niti je svaku započetu sedmicu zakašnjenja postupio u skladu sa članom 13. Ugovora i platio kaznu u iznosu od 2% od ukupne vrijednosti ugovorenih radova (ne više od 5% od ukupne vrijednosti

ugovora), iako je bio u obavezi, a Općina nije poduzela aktivnosti kako bi se ugovorena kazna i naplatila.

Za projekat proširenja obuhvata sistema javnog vodosnabdijevanja prema naselju Bukovik – III faza zaključen je ugovor u augustu 2016. godine sa „TB INŽENJERING“ d.o.o. Breza u vrijednosti od 119.738 KM, a na osnovu okvirnog sporazuma iz 2013. godine. Iako se ugovorom dobavljač obvezuje izvesti radove u roku od 60 dana, a najkasnije do 09.10.2016. godine, radovi nisu završeni u predviđenom obimu i roku, jer je fakturisana jedna privremena situacije u iznosu od 31.536 KM krajem oktobra 2016. godine. Prema izvještaju nadzornog organa, od 08.11.2016. godine, radovi se nisu izvodili od kraja augusta 2016. godine i da su usmeno upoznati da mještani ne dozvoljavaju polaganje cjevovoda, i da je stepen realizacije 26% u odnosu na ugovoreni iznos. Takođe, prema izvještaju komisije za utvrđivanje stepena gotovosti projekta iz decembra 2016. godine, radovi nisu u potpunosti izvršeni, te da u građevinskom dnevniku nisu navedeni razlozi za neizvođenje radova. **Takođe, realizacija i ovog ugovora nije izvršena prema utvrđenom obimu i datim rokovima, nego samo 26%, niti je izvođač radova za svaki dan kašnjenja postupio u skladu sa članom 12. Ugovora i platio ugovorenu kaznu od 1% od ukupne vrijednosti radova (najviše do 20% od ukupne vrijednosti ugovora), a Općina nije poduzela aktivnosti kako bi se ugovorena kazna i naplatila.**

Za rekonstrukciju pješačke staze potez OŠ „Safet beg Bešagić“ do doma u Mahali evidentirano je pet privremenih situacija u periodu od 19.08.-11.10.2016. godine u ukupnom iznosu od 53.787 KM. Ugovor o izvođenju predmetnih radova, nakon provedene procedure javnih nabavki, zaključen je u julu sa „TB INŽENJERING“ d.o.o. Breza u ukupnom iznosu od 66.716 KM. Nadzorni organ ispred Općine je u oktobru i novembru 2016. godine izvršio uvid u izvedene radove i konstatovao nedostatke i naložio predstavniku izvođača da iste otkloni u što skorijem vremenu. **Takođe, izvođač radova nije poštivao ni ovaj ugovor, obzirom da nije izveo radove prema predviđenom obimu i utvrđenim rokovima, jer nije otklonio utvrđene nedostatke, niti je prezentirana dokumentacija da je rekonstrukcija pješačke staze izvršena do kraja. Takođe, nije za svaki dan kašnjenja postupio u skladu sa članom 12. Ugovora i platio kaznu u iznosu od 1% od ukupne vrijednosti ugovorenih radova (ne više od 20% od ukupne vrijednosti ugovora), iako je bio u obavezi, a Općina nije poduzela aktivnosti kako bi se ugovorena kazna i naplatila.**

Iz naprijed navedenog je vidljivo da su ugovori uglavnom dodjeljivani „TB INŽENJERING“ d.o.o. Breza, iako se ranije zaključeni ugovori nisu poštivali prema utvrđenim rokovima i obimu, niti u dijelu plaćanja ugovorene kazne, a ni Općina nije poduzela aktivnosti na naplati ugovorene kazne.

Općina je tek 2017. godini pokrenula sudske postupke za dva projekta, i to za: izvođenje radova na proširenju obuhvata javnog vodosnabdijevanja prema naselju Bukovik, jer radovi nisu izvršeni u ugovorenom roku i više je izvršeno po ispostavljenim situacijama u odnosu na stvarno izvedene radove (procijenjena vrijednost spora 163.786 KM), kao i za izvođenje radova na izgradnji lokalnog vodovoda za naselje Slivno, (procijenjena vrijednost spora 124.884 KM).

Preporuka:

- *Kod realizacije kapitalnih izdataka poduzeti aktivnosti na izvršavanju svih ugovorenih obaveza, kako bi se ugovori izvršili prema utvrđenom obimu i zadatim rokovima.*

6.1.3 Finansijski rezultat

Prema objavljenom Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta Općine za 2016. godinu, iskazano je ostvarenje prihoda i primitaka u odnosu na rashode i izdatke, kako slijedi:

R. br.	Opis	Budžet za 2016. godinu	Izvršenje budžeta u 2016. godini	Izvršenje budžeta u 2015. godini	Index (4/3)
1	2	3	4	5	6
I	PRIHODI	3.934.000	4.198.798	4.120.506	107
I 1.	Prihodi od poreza	2.074.000	2.188.144	2.120.194	106

I 2.	Neporezni prihodi	1.070.000	1.005.271	1.032.636	93
I 3.	Primljeni transferi i donacije	790.000	1.005.383	967.676	127
II	RASHODI	3.634.000	4.075.742	3.993.392	112
II 1.	Tekući rashodi	2.636.200	2.670.470	2.603.89	101
II 2.	Tekući transferi	937.800	1.363.272	1.358.095	145
II 4.	Izdaci za kamate	50.000	42.000	32.208	84
II 3.	Tekuća rezerva	10.000	-	-	-
III	TEKUĆI SUFICIT (TEKUĆI DEFICIT) I – II	300.000	123.056	127.114	41
IV	NETO NABAVKA STAL.SREDST. (IV 2. – IV 1.)	200.000	236.944	309.116	118
IV 1.	Primici od prodaje stalnih sredstava	230.000	224.669	90.495	98
IV 2.	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	430.000	461.613	399.611	107
V	UKUPAN SUFICIT (UKUPAN DEFICIT) III –IV	100.000	(113.888)	(182.002)	-
VI	NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINANSIJSKE IMOVINE (VI 1. – VI 2.)	100.000	0	182.002	-
VI 1.	Primici od finansijske imovine	0	0	0	-
VI 2.	Izdaci za finansijsku imovinu	0	0	0	-
VII	NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA) (VII 1. – VII 2.)	(100.000)	(88.400)	(65.485)	(88)
VII 1.	Primici od zaduživanja	0	0	0	-
VII 2.	Izdaci za otplate dugova	100.000	88.400	65.485	88
VIII	UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (V + VI + VII)	0	(202.288)	(247.487)	-

Prema podacima iz bilansa stanja, na dan 31.12.2016. godine, ukupan neraspoređeni višak rashoda nad prihodima iznosi:

Opis	31.12.2016. Godine	31.12.2015. godine	Index (2/3)
1	2	3	4
NERASPOREĐENI VIŠAK RASHODA NAD PRIHODIMA	1.909.533	1.741.958	110

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2016. godinu (GIB) ukupni prihodi i primici iskazani su u iznosu 4.423.467 KM, a rashodi i izdaci 4.625.755 KM, te negativan finansijski rezultat (deficit) za 2016. godinu u iznosu **202.288 KM**. U istom izvještaju konsolidirani su podaci iz tri bruto bilansa (Budžet Općine, Općinski načelnik i JU Centar za socijalni rad). Međutim, u Izvještaju o izvršenju budžeta za 2016. godinu objavljeno je da su ostvareni ukupni prihodi i primici u iznosu od 4.039.823 KM, a rashodi i izdaci u iznosu od 4.239.074 KM, te da je ostvaren deficit od **199.251 KM**, što predstavlja razliku od 3.037 KM u odnosu na knjigovodstvene podatke. Prema Izjavi odgovornih, razlika se odnosi na JU Centar za socijalni rad, za koju u Budžetu Općine nisu planirana sredstva prihodi za socijalna davanja od Zeničko-dobojskog kantona u iznosu od 383.648 KM, (naknade za porodilje, civilne žrtve rata i drugo), te rashodi po istom osnovu, ali u iznosu 386.682 KM. Međutim, dato obrazloženje ne odgovara u potpunosti utvrđenim razlikama.

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta iskazano je prekoračenje Budžeta u iznosu od 75.073 KM i isto čini više stvorene obaveze iznad budžetom odobrenih, što nije u skladu sa članom 57. Zakona o budžetima u FBiH, dok sredstva u iznosu od 386.682 KM (socijalna davanja) nisu ni planirane Budžetom.

Pored navedenog, u bilansu stanja na dan 31.12.2016. godine iskazan je neraspoređeni višak rashoda nad prihodima (akumulirani deficit) u iznosu 1.909.533 KM. **Akumulirani deficit manje je iskazan za 31.676 KM, zbog pogrešnog knjiženja u korist finansijskog rezultata, bez odgovarajuće odluke nadležnog organa i bez adekvatnog obrazloženja, zbog čega knjigovodstvene evidencije nisu tačne i pouzdane koje bi prezentirale poslovanje sa razumnom sigurnošću.**

Takođe, u 2016. godini prihodi su precijenjeni za 40.000 KM, jer nije izvršeno evidentiranje istih na razgraničenim prihodima za namjenska sredstva za projekte iz oblasti upravljanja otpadom, shodno članu 48. Zakona o budžetima u FBiH. Pored toga, izvršeno je i priznavanje rashoda u iznosu 8.254 KM, koji se odnose na 2015. godinu, što nije u skladu sa članom 76. Zakona o budžetima u FBiH, kojim je propisano da se rashodi i izdaci priznaju na osnovu nastanka poslovnog događaja i u

izvještajnom periodu na koji se odnose nezavisno od plaćanja, zbog čega iskazani finansijski rezultat nije tačno iskazan u finansijskim izvještajima, a samim tim ni akumulirani deficit.

Imajući u vidu naprijed navedeno, računovodstvo Općine nije zasnovano na računovodstvenim principima tačnosti, istinitosti, pouzdanosti, sveobuhvatnosti, pravovremenosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja, kako je propisano članom 74. Zakona o budžetima u FBiH .

Preporuka:

- *Računovodstvo budžeta Općine zasnivati na računovodstvenim principima tačnosti, istinitosti, pouzdanosti, sveobuhvatnosti, blagovremenosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja kako je propisano članom 74. Zakona o budžetima u FBiH;*

6.2 BILANS STANJA

Računovodstveni izvještaj „Bilans stanja na dan 31.12.2016. godine“ dat je u Prilogu Izvještaja, dok se u ovom dijelu konstatuje utvrđeno činjenično stanje po glavnim pozicijama.

6.2.1 Gotovina i kratkoročna potraživanja

6.2.1.1 Gotovina

Gotovina, na kraju fiskalne godine, na transakcijskim računima i blagajni iznosila je 42.278 KM, od čega se na novčana sredstva iskazana na transakcijskim računima odnosi 27.303 KM, izdvojena novčana sredstva i akreditivi 14.853 KM, devizni račun 52 KM i blagajnu 72 KM.

Općina je otvorila 21 transakcijski račun, od kojih je po istom osnovu glavni računi za redovno poslovanje otvoreni kod više banaka, što nije u skladu sa Zakonom o unutrašnjem platnom prometu. Revizijom smo utvrdili da na dan 31.12.2016. godine nije izvršeno usaglašavanje knjigovodstvenog stanja sa stanjem po izvodima kod banaka. Stanje na izvodima kod tri računa (Općinski načelnik – račun za redovno poslovanje (Sparkasse bank), (Vakufske banke) i namjenski račun za sredstva GAP-a) ne odgovara knjigovodstvenom stanju.

Depozitni račun za prikupljanje javnih prihoda Općine otvoren je u 2010. godini kod Unicredit banke d.d Mostar, te dva glavna transakcijska računa za redovno poslovanje, i to: za Budžet Općine (24.124 KM) i Općinskog načelnika (513 KM). Pored istih, postoje otvorena još šest računa za redovno poslovanje, od čega za Budžet Općine tri računa kod Vakufske banke, Intesa Sanpaolo banke i Sparkasse bank, a isto tako u istim bankama još tri računa za Općinskog načelnika, što nije u skladu sa Zakonom o unutrašnjem platnom prometu. **U Općini postoje još dva računa koja nisu aktivna, što ukupno čini osam računa, ali bez adekvatnog obrazloženja zašto nije izvršeno zatvaranje istih.**

Iako je Vakufska banka d.d Sarajevo u Obavještenju od 28.11.2014. godine, za namjenski račun koji je u statusu mirovanja upozorila Općinu da će shodno Uputstvu o otvaranju i zatvaranju računa za obavljanje platnih transakcija i vođenju evidencije sredstva, prebaciti sredstva na poseban račun do kraja 2014. godine, a nakon toga ukoliko se ne izvrši raspolaganje sredstvima, banka će oprihodovati sredstva. Međutim, Općina nije postupila po upozorenju, te još uvijek evidentira stanje (31 KM) po zadnjem izvodu iz 2013. godine, niti je nakon toga, putem IOS-a izvršila usaglašavanje sa istom bankom.

U okviru novčanih sredstava iskazana su stanja na 10 namjenskih računa u ukupnom iznosu od 15.661 KM, što ne odgovara stanju iskazanom u bruto bilansu od 14.852 KM, jer je manje za 809 KM. Računi su otvoreni za: Općinski načelnik BIZ – za boračko invalidsku zaštitu, Općinska izborna komisija, sredstva rezervi budžeta, Općinski načelnik za vatrogasno, sredstva GAP-a za rješavanje vodosnabdijevanja, sredstva za razvoj nerazvijenih dijelova općine, pomoć za otklanjanje posljedica prirodne nesreće, sredstva za zaštitu i spašavanje, za izgradnju skloništa i za upravljanje otpadom.

Pored navedenog, revizijom smo utvrdili da namjenska sredstva u iznosu od 250.162 KM nisu bila raspoloživa na računima, jer su korištena za tekuću likvidnost. Naime, stanje novčanih sredstava na namjenskim računima ne odgovara iznosu razgraničenih prihoda, odnosno manje je za 210.162 KM, jer za pojedina namjenska sredstva nisu otvoreni računi, dok za otvorene račune nije izvršeno

usaglašavanje. Na razgraničenim prihodima iskazana su namjenska sredstva za izgradnju stambene zgrade za Rome u iznosu 199.294 KM, koja su doznačena u 2014. godini od strane Federalnog ministarstva za prostorno uređenje i zaštitu okoliša. Za ova sredstva nije otvoren namjenski račun, a ista su po odlukama Općinskog načelnika u 2014. godini pozajmljena i utrošena za druge troškove tekućeg poslovanja i do kraja 2016. godine nisu vraćena. Takođe, sredstva za razvoj nerazvijenih dijelova općine iskazana su na razgraničenim prihodima u iznosu 10.929 KM, što ne odgovara stanju na računu (61 KM). Pored toga, na kraju godine za iznos neutrošenih namjenskih sredstava nije vršen prenos sredstava na razgraničene prihode, što nije u skladu sa članom 48. Zakona o budžetima u FBiH. Tako su u 2016. godine pozajmljena su sredstva u iznosu 40.000 KM namijenjena za projekte iz oblasti upravljanja otpadom i utrošena za druge tekuće izdatke i na datum bilansa nisu vraćena na račun. Obzirom da su ista sredstva evidentirana kao prihod imalo je za posljedicu da su prihodi precijenjeni za isti iznos, a samim tim finansijski rezultat i akumulirani deficit nisu tačno iskazani.

Preporuke:

- *Izvršiti usaglašavanje stanja novčanih sredstava iskazanih na transakcijskim računima prema izvodima banaka, odnosno putem IOS-a u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, te izvršiti zatvaranje više glavnih računa za redovno poslovanje kod banaka u skladu sa Zakonom o unutrašnjem platnom prometu i podzakonskim aktima;*
- *Pozajmljena namjenska sredstva vratiti na namjenske račune, a za namjenska sredstva za koje nisu otvoreni računi, otvoriti namjenske račune, te evidentiranje prihoda po osnovu namjenskih sredstava vršiti u skladu sa članom 48. Zakona o budžetima u FBiH.*

6.2.1.2 Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu 102.966 KM. Najveći dio odnosi se na ostala potraživanja u iznosu 60.992 KM i potraživanja od pravnih osoba 41.907 KM.

Revizijom smo utvrdili da se u knjigovodstvenim evidencijama Općine ne evidentiraju potraživanja po osnovu izdatih rješenja Službe za prostorno uređenje, zaštitu okolice, geodetske i imovinsko pravne poslove za korištenje gradskog građevinskog zemljišta, komunalnu naknadu, naknada za dodijeljeno zemljište, za pogodnost –rentu i druge vrste naknada. Po navedenom osnovu, prema podacima Komisije za popis na dan 31.12.2016. godine, nenaplaćena potraživanja iznose 1.463.755 KM, i to: za korištenje gradskog građevinskog zemljišta i komunalnu naknadu od 122 dužnika u iznosu 906.895 KM i ostala potraživanja od sedam dužnika u iznosu 556.860 KM, po osnovu naknade za dodijeljeno zemljište, za pogodnost – rentu i drugi. Po osnovu izdatih rješenja, prema pregledu izvršnih postupaka Općinskog pravobranilaštva na dan 31.12.2016. godine, nadležni Sud donio je rješenja o izvršenju u ukupnoj vrijednosti od 699.281 KM, od čega za pokrenute postupke u periodu od 2001.-2015. godina u vrijednosti 458.227 KM i za postupke u 2016. godini u vrijednosti 241.054 KM.

Iako navedena potraživanja nisu iskazana u finansijskim izvještajima, u Izvještaju o izvršenju Budžeta Općine za 2016. godinu, Općinsko vijeće je izvješteno da potraživanja Budžeta Općine na dan 31.12.2016. godine iznose 1.487.471 KM. Isti iznos potraživanja ne odgovara podacima u Izvještaju popisne komisije (1.463.755 KM) za naknade za korištenje gradskog građevinskog zemljišta u kojem je naveden drugi iznos od 855.225 KM, umjesto 906.895 KM, kao i za potraživanja za koncesije na dan 30.06.2012. godine od 75.386 KM za koje ne postoji relevantni dokument, a koji Komisija za popis nije ni konstatovala, zbog čega evidencija nije pouzdana. Pored utvrđenih razlika, ni evidencija Komisije za popis za potraživanja od 1.463.755 KM, nije pouzdana, jer za sva potraživanja nije naveden period nastanka (pojedina od 2001. godine), niti je izvršena procjena naplativosti, zbog mogućnosti zastare i vjerovatnoće naplativosti.

Imajući u vidu navedeno, Općina u finansijskim izvještajima nije iskazala potraživanja u iznosu za najmanje 699.281 KM, prema relevantnim raspoloživim podacima na dan 31.12.2016. godine, za koje je nadležni Općinski sud donio rješenja o izvršenju.

Pored navedenog, za iskazana potraživanja u iznosu od 102.966 KM ne vodi se evidencija po ročnosti, odnosno potraživanja starija od šest mjeseci ne evidentiraju se na poziciji sumnjivih i spornih potraživanja kako je to propisano Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor. Pojedina potraživanja su iz perioda koji je duži od jedne godine, tako je prema početnom stanju za zakup streljane iskazan iznos od 35.488 KM, kao i od Federalnog zavoda za zapošljavanje iznos 28.236 KM, bez obrazloženja u kojem periodu su ista evidentirana. Takođe, na datum bilansa za sva iskazana potraživanja nije izvršeno usaglašavanje, jer zahtjev za istim od strane Općine nije ni upućen dužnicima, što nije u skladu sa članom 67. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH, a samim tim nisu ni potvrđena ovjerenim konfirmacijama, što nije u skladu sa članom 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Preporuke:

- *U finansijskim izvještajima iskazati potraživanja po osnovu izdatih rješenja o izvršenju nadležnog suda, te vršiti usaglašavanje putem konfirmacije salda u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH;*
- *Potraživanja starija od šest mjeseci knjigovodstveno evidentirati na poziciji sumnjivih i spornih potraživanja u skladu sa Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor.*

6.2.2 Stalna sredstva

U finansijskim izvještajima Općine na dan 31.12.2016. godine iskazana su stalna sredstva sadašnje vrijednosti 9.288.382 KM, nabavne vrijednosti 9.930.967 KM i ispravke vrijednosti 642.585 KM.

Prema strukturi stalna sredstva čine: zemljište 1.059.473 KM, građevine 7.044.662 KM, oprema 818.861 KM, stalna sredstva u obliku prava 29.884 KM i sredstva u pripremi 978.087 KM.

Za iskazana stalna sredstva ne vodi se pomoćna evidencija, odnosno ne vodi se evidencija o materijalnoj imovini, kako je propisano članom 22. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, članom 7. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i članom 59. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Također, za stanja na zemljištima (1.059.473 KM) i zgradama (1.217.339 KM) ne raspolažu dokumentacijom o tome na što se odnosi. **Za 2016. godinu nije vršen obračun amortizacije, što nije u skladu sa članom 27. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.** Prema analitičkim karticama Općine iskazana ispravka vrijednosti najvećim dijelom od 402.985 KM se odnosi na JU Centar za socijalni rad, dok se na stalna sredstva istog odnosi 70.691 KM, što znači da je ispravka vrijednosti veća od nabavne vrijednosti, a prema Bilansu stanja JU Centra za socijalni rad nabavna vrijednost stalnih sredstava je 70.691, a ispravka vrijednosti 51.608 KM. Pored navedenog, iskazano stanje stalnih sredstava u bruto bilansu nije usaglašeno sa stanjem izvora stalnih sredstava, jer su izvori stalnih sredstava manji za 219.507 KM. U toku 2016. godine izvršeno je isknjižavanje 16.263 KM sa pozicije stambenih objekata i stanova, gdje u nalogu za knjiženje navedeno storno-duplo knjiženog računa, bez odluke nadležnog organa, a reviziju su prezentirani predračuni iz 2014. godine i račun iz 2015. godine istog dobavljača, koji su dva puta evidentirani u poslovnim knjigama.

Sve naprijed navedeno ukazuje da iskazana stanja stalnih sredstava nisu zasnovana na računovodstvenim načelima tačnosti, istinitosti, pouzdanosti i sveobuhvatnosti u skladu sa članom 11. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, kao i članom 4. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH, obzirom da se ne vode pomoćne knjige kapitalne imovine, ne raspolažu sa adekvatnom dokumentacijom za zemljišta i zgrade, zatim ne vrše obračun amortizacije, nisu usaglašena stanja stalnih sredstava sa izvorima stalnih sredstava, a isknjižavanje se vršilo bez odluke nadležnog organa.

Preporuke:

- *Za iskazana stanja stalnih sredstava, a na osnovu vjerodostojne dokumentacije, voditi pomoćnu knjigu kapitalne imovine u skladu sa članom 22. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, članom 7. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i članom 59. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH;*
- *Obračun amortizacije vršiti na način propisan članom 27. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH;*

- ***Osigurati da iskazana stanja stalnih sredstava budu zasnovana na računovodstvenim načelima tačnosti, istinitosti, pouzdanosti, sveobuhvatnosti u skladu sa članom 11. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, kao i članom 4. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH.***

6.2.3 Kratkoročne obaveze i razgraničenja

Kratkoročne obaveze iskazane su u iznosu od 1.904.362 KM, i u odnosu na prethodnu godinu veće su za 197.796 KM. Najveći dio iskazanih obaveza odnosi se na obaveze prema dobavljačima u iznosu 1.132.918 KM i obaveze prema zaposlenim u iznosu 448.073 KM. Navedeno stanje kako je prikazano u bilansu stanja, ne odgovara iznosu u bruto bilansu za iznos od 469.461 KM koji se odnosi na obaveze iz internih poslovnih odnosa. Naime, na poziciji ovih obaveza knjiženi su interni odnosi sa JU Centar za socijalni rad kao i transakcije prema Općinskom načelniku koji nisu zatvoreni preko analitičkog konta za poravnanje internih transakcija, što nije u skladu sa članom 28. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor.

Kratkoročna razgraničenja iskazana su u iznosu 256.749 KM i ista se odnose na razgraničene ostale prihode. Na istoj poziciji evidentirani su unaprijed naplaćeni prihodi za izgradnju stambene zgrade za Rome u iznosu 199.294 KM, sredstva za razvoj nerazvijenih dijelova Općine 10.929 KM, kao i nenaplaćeni prihodi za zakup streljane 44.566 KM i sredstva JU Centar za socijalni rad 1.959 KM.

Na kraju godine, za unaprijed naplaćene prihode nije izvršeno usaglašavanje stanja iskazano na namjenskim računima sa stanjem iskazanim na razgraničenim prihodima, obzirom da su novčana sredstava manje iskazana za 210.162 KM. Takođe, za preostali iznos neiskorištenih namjenskih sredstava, nije vršen prenos sredstava na razgraničene prihode u skladu sa članom 48. Zakona o budžetima u FBiH, jer su sredstva u iznosu 40.000 KM nenamjenski utrošena za druge tekuće izdatke, čime su razgraničeni prihodi u istom iznosu podcijenjeni (šire opisano u tački 6.2.1.1 Izvještaja).

Preporuka:

- ***Obaveze iz internih poslovnih odnosa u okviru organa zatvarati preko analitičkog konta za poravnanje internih transakcija u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor.***

6.2.4 Dugoročne obaveze

Dugoročne obaveze iskazane su u iznosu 1.298.929 KM i odnose se na kredit Kuvajtskog fonda za razvoj plasiran putem Razvojne banke FBiH. Naime Općina je još 2002. godine zaključila ugovor sa Razvojnou bankom FBiH na iznos 400.000 KD (Kuvajtskih dinara) za finansiranje radova na projektu Vodosnabdijevanja Breze sa izvorišta Mala Rijeka, a 2005. godine zaključen je anex ugovora prema kojem je odobren kredit u iznosu 437.000 KD. Izvještaj o utrošenim sredstvima za realizaciju navedenog projekta sačinjen je u maju 2012. godine i usvojen od strane Općinskog vijeća, a nakon toga izvršeno je usaglašavanje stanja kredita kod Razvojne banke FBiH i iskazanog stanja u poslovnim knjigama Općine. Tako je zadnje usaglašeno stanje izvršeno na kraju 2012. godine. Međutim, stanje kredita na kraju 2016. godine nije usaglašeno, jer prema konfirmaciji stanja Razvojne banke FBiH kredit Kuvajtskog fonda za razvoj iznosi 1.446.885 KM, što je za 147.955 KM više u odnosu na iskazano stanje kod Općine. Za utvrđeno neslaganje nije dato obrazloženje, iako su od strane Općine potvrdili konfirmaciju Razvojne banke. Razvojna banka FBiH je slala u maju i novembru obavještenje o dospjeću rate kredita, a od strane Općine nisu izmirivane dospjele rate kredita, nego je vršeno plaćanje kroz više transakcija, koje se ne mogu povezati sa dospjelim ratama. Tako je u 2016. godini u poslovnim knjigama Općine na ime otplate glavnice kredita iskazano 88.400 KM i za kamatu po istom kreditu 42.000 KM, koja nije iskazana na dugoročnim obavezama.

Obzirom da se nije vršilo usaglašavanje stanja kredita dugoročne obaveze su podcijenjene, odnosno manje su iskazane u odnosu na stanje kod Razvojne banke samo po osnovu glavnice za 147.955 KM, a nisu evidentirane ni kamate po istom kreditu koje su samo za 2016. godinu iznosile

83.527 KM. Također, ugovorena je i pripadajuća kamata, a radi se o značajnom iznosu, što znači da dugoročne obaveze nisu u potpunosti, odnosno, realno iskazane i za iznos pripadajuće kamate.

Preporuka:

- **Vršiti redovno usaglašavanje sa Razvojnomo bankom, kao i pratiti izmirivanje obaveza, te obaveze za kamate po dugoročnim kreditima knjigovodstveno iskazati.**

6.2.5 Popis sredstava i obaveza

Elaborat o popisu sredstava i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2016. godine, sačinjen je 15.01.2017. godine. Prema Izjavi pomoćnika načelnika, Općinski načelnik nije donio Odluku o usvajanju Elaborata o popisu, što nije u skladu sa članom 26. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.

U izvještajima o popisu stalnih sredstava i sitnog inventara se navodi da kontrola i upoređivanje sa knjigovodstvenim stanjem nije moguće izvršiti, jer knjigovodstvena evidencija ne postoji u računovodstvu Općine. Komisija za popis zemljišta i građevina je koristila podatke iz katastarske evidencije i u prilogu Izvještaja dala popis-pregled zemljišta i građevina u vlasništvu Općine. Komisija predlaže da se za svo zemljište i građevine izvrši procjena tržišne vrijednosti, pribave zemljišnoknjižni izdaci, izvrši etažiranje stanova i da se nakon toga unesu podaci u popisne liste. Komisija za popis stalnih sredstava i sitnog inventara je vršila naturalni popis opreme i inventara, gdje u većini slučajeva nema inventurnih brojeva i bez iskazanih vrijednosti, a uporedila je i provjerila stanje po popisnim listama iz 2015. godine i u odnosu na taj popis utvrdila razlike. Nakon provedenog popisa Centralna popisna komisija je konstatovala da popis nisu u potpunosti izvršili, da su popisne komisije mogle izvršiti samo naturalni popis, usljed nepostojanja knjigovodstvenog stanja u Službi za finansije, opću upravu i inspeksijske poslove. Komisija, između ostalog, predlaže Općinskom načelniku da u skladu sa članom 11. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH uredi organizaciju računovodstva koji omogućava sveobuhvatno evidentiranje, zatim utvrdi računovodstvene politike, odredi lica koja su odgovorna za zakonitost i ispravnost poslovne promjene, kao i druga pitanja vezana za uspostavljanje efikasnog sistema knjigovodstva i računovodstva u pravnom licu, kako bi se redovan godišnji popis mogao izvršiti u potpunosti. Takođe, predloženo je da je potrebno poduzeti aktivnosti za utvrđivanje stvarnog stanja imovine kojom Općina upravlja i raspolaže, u skladu sa zakonima i drugim propisima i u poslovnim knjigama evidentirati svu imovinu za koju su riješeni imovinskopravni odnosi.

U izvještaju o popisu potraživanja nije izvršen popis za iskazana potraživanja u iznosu 102.966 KM, nego za potraživanja koja nisu evidentirana u knjigovodstvenim evidencijama Općine. Prema Izvještaju o popisu na dan 31.12.2016. godine nenaplaćena potraživanja iznose 1.463.755 KM. Međutim, ista nisu pouzdana, jer Komisija nije konstatovala za sva potraživanja iz kojeg perioda potiču (pojedina su čak iz 2001. godine), niti koja su tužena, odnosno za koja su izdata rješenja o izvršenju. Takođe, nije dala prijedlog za uknjižavanje, odnosno usaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, niti da se potraživanja starija od šest mjeseci evidentiraju na poziciji sumnjivih i spornih potraživanja.

U izvještaju o popisu novčanih sredstava navedena su stanja za 19 računa, bez depozitnog računa i transakcijskog računa JU Centar za socijalni rad. Takođe, za popisane račune samo su preuzeta stanja sa posljednjeg izvoda, te iako stanja na pojedinim izvodima ne odgovaraju knjigovodstvenim podacima Komisija isto nije konstatovala.

Nije sačinjen Izvještaj o popisu obaveza, obzirom da popisna komisija nije izvršila popis obaveza na dan 31.12.2016. godine.

Obzirom na navedeno, nije izvršeno utvrđivanje stvarnog stanja za iskazane vrijednosti imovine i obaveza, a samim tim nije bilo moguće ni izvršiti usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, što nije u skladu sa članovima 25. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, članom 18. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i članom 67. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Preporuka:

- **Popisom utvrditi stvarno stanje imovine i obaveza, te izvršiti usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem u skladu sa članovima 25. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, članom**

18. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i članom 67. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

6.3 IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

U Izvještaju o novčanim tokovima iskazani su ukupni novčani primici od 4.297.672 KM i ukupne novčane isplate od 4.272.687 KM, što je rezultiralo pozitivnim novčanim tokom od 24.985 KM.

Izvještaj o novčanom toku se ne slaže sa stanjem iskazanim u bruto bilansu, a odnosi se na neporezne prihode koji su u Izvještaju o novčanom toku manje iskazani za 125.797 KM, te rashode koji su manje iskazani za 237.025 KM (doprinosi poslodavca i ostali doprinosi za 62.172 KM i tekući transferi za 357.792 KM, a izdaci za materijal i usluge više iskazani za 182.939 KM). Takođe, u Izvještaju o novčanom toku kapitalni izdaci su manje iskazani za 116.044 KM u odnosu na bruto bilans.

Obzirom da za utvrđene razlike odgovorno lice nije dalo adekvatno obrazloženje, odnosno u kojem iznosu su uplaćena novčana sredstva oprihodovana i na koje se konkretno projekte odnose, a za koje projekti realizovane u 2016. godini su sredstva uplaćena u ranijem periodu, tako da ne možemo prihvatiti da je Izvještaj o novčanom toku sačinjen u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu Budžeta u FBiH.

Preporuka:

- **Izvještaj o novčanom toku sačinjavati u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu Budžeta u FBiH.**

7. JAVNE NABAVKE

Općina je u februaru 2016. godine usvojila Plan javnih nabavki za 2016. godinu i tokom godine su vršene izmjene plana u smislu uvođenja novih nabavki tako da je procijenjena vrijednost na kraju iznosila 2.633.077 KM. **Plan javnih nabavki za 2016. godinu nije usklađen sa iznosom sredstava predviđenih u Budžetu za 2016. godinu, niti je predviđen iznos za svaku godinu posebno, što nije u skladu sa članom 17. Zakona o javnim nabavkama, kao i članovima 6. i 20. Zakona o budžetima u FBiH i članom 6. Pravilnika o javnim nabavkama roba, usluga i radova u jedinstvenom organu uprave Općine.** Kao na primjer Planom nabavki predviđene su nabavke samo za kapitalne izdatke - ostali objekti u ukupnom iznosu od 721.530 KM, a Budžetom je za isto planirano 570.675 KM i Rebalansom smanjeno na 392.000 KM.

Pored navedenog, u toku 2016. godine realizovani su dijelom ugovori po okvirnom sporazumu iz 2013. godine, a i zaključenim ugovorima iz 2015. godine. Tako je po okvirnom sporazumu iz 2013. godine u augustu 2016. godine zaključen ugovor za projekat proširenja obuhvata vodosnabdijevanja prema naselju Bukovik – III faza u vrijednosti od 119.738 KM, zatim ugovori iz 2015. godine, a finansirani iz budžeta Općine za 2016. godine, i to: projekat vodosnabdijevanja naselja Trtorići i Opreć sa izvorišta „Dadjevac“ u vrijednosti od 157.115 KM, kao i projekat ucjevljenja potoka Jasike u vrijednosti od 84.084 KM. Navedeno ukazuje da su u ranijem periodu zaključivali ugovore za koje nisu osigurana budžetska sredstva, što nije u skladu sa članom 6. Zakona o budžetima u FBiH.

Prema prezentovanim podacima, u 2016. godini proveden je 31 postupak javnih nabavki sa ukupnom vrijednošću odabranih ponuđača od 1.737.877 KM sa PDV-om, od čega su dva otvorena postupaka u ukupnoj vrijednosti 1.225.845 KM sa PDV-om, 12 konkurentskih zahtjeva u vrijednosti od 433.901 KM i 17 direktnih sporazuma u vrijednosti od 78.131 KM.

Najveća dodjeljena vrijednost ugovora odnosi se na dobavljača „TB INŽENJERING“ d.o.o. Breza, sa kojim je Općina zaključila četiri ugovora i dva okvirna sporazuma u ukupnoj vrijednosti od 1.385.009 KM (jedan okvirni sporazum i pojedinačan ugovor u vrijednosti od 327.730 KM, dok je drugi okvirni sporazum za izgradnju kompleksa za Rome u iznosu 898.115 KM zaključen, ali pojedinačan ugovor nije zaključen ni do juna 2017. godine, zatim tri konkurentska u vrijednosti od 152.231 KM i jedan direktni sporazum od 6.933 KM). Realizovana su tri ugovora (dva konkurentska i direktni) u iznosu od 90.097 KM, dok su dva ugovora (jedan otvoreni i jedan konkurentski) samo dijelom izvršena od 89.691 KM, a jedan (okvirni sporazum) nije

imao realizacije u 2016. godini. Takođe, zaključena su četiri ugovora sa drugim dobavljačima u ukupnom iznosu 128.962 KM, gdje su tri ugovora sporazumno raskinuta, a jedan od 4.652 KM nije realizovan.

Za Rekonstrukciju i dogradnju lokalne ceste Haldija i odvojka prema greblju „Liješće“ proveden je otvoreni postupak i predviđeno zaključenje okvirnog sporazuma na period od tri godine, gdje procijenjena vrijednost iznosila 350.000 KM, a Budžetom za 2016. godinu planirano 220.000 KM bez PDV-a. Navedeno nije u skladu sa članom 17. stav 3. Zakona o javnim nabavkama, jer nisu predviđene obaveze koje dospijevaju za svaku godinu posebno. Obavještenje o nabavci je objavljeno 09.05.2016. godine, a rok za dostavu ponuda je 02.06.2016. godine (24 dana), što nije u skladu sa članom 40. stav 1. istog Zakona, gdje minimalni rok za prijem ponuda od 45 dana od slanja obavještenja o nabavci na portal javnih nabavki. Nakon provedenog postupka izabran je ponuđač „TB INŽENJERING“ d.o.o. Breza sa cijenom od 327.730 KM sa popustom i PDV-om, sa kojim je zaključen okvirni sporazum 26.07.2016. godine. Načelnik Općine je u septembru donio Odluku o odobravanju zaključivanja pojedinačnog ugovora u vrijednosti od 327.730 KM, odnosno na ukupan iznos okvirnog sporazuma i rokom završetka radova od 60 dana od uvođenja dobavljača u posao i isti je zaključen 05.09.2016. godine. **Navedeno nije u skladu sa članom 32. stav 2. Zakona o javnim nabavkama, kojim je propisano da se odredbe zaključenog okvirnog sporazuma ne mogu mijenjati.** Takođe, nisu osigurana dodatna sredstva u Budžetu, što nije u skladu sa članom 6. Zakona o budžetima u FBiH. Realizacija ugovora nije izvršena prema predviđenom obimu, jer je u 2016. godini izvršeno samo 35.904 KM prema privremenim situacijama. U aprilu 2017. godine Općina je izvođaču radova dostavila Izjavu o raskidu ugovora, nakon čega je izvođač radova pokrenuo sudski spor radi poništenja Izjave o raskidu ugovora.

Navedeni postupak nije proveden u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, jer obaveze koje dospjevaju u narednim godinama nisu predviđene za svaku godinu posebno (član 17.), zatim nije ispoštovan minimalni rok za dostavu ponuda (član 40. stav 1.), niti je postupljeno u skladu sa odredbama okvirnog sporazuma (član 32. stav 2.). Za zaključivanje pojedinačnog ugovora nisu osigurana dodatna sredstva u Budžetu, što nije u skladu sa članom 6. Zakona o budžetima u FBiH.

Za sanaciju postojeće lokalne saobraćajnice, dionica Smajbegovići, Potkraj proveden je ponovljeni konkurentski zahtjev, jer je prethodno 06.05.2016. godine poništen postupak iz razloga što je cijena prihvatljive ponude znatno veća od osiguranih sredstava za predmetnu nabavku. U ponovljenom konkurentskom zahtjevu je procijenjena vrijednost nabavke uvećana na 60.000 KM (a Planom nabavki predviđena 49.900 KM), bez izmjena u Planu nabavki. Po provedenom postupku zaključen je ugovor 26.07.2016. godine sa „TB INŽENJERING“ d.o.o. Breza, gdje ukupna vrijednost radova iznosi 52.456 KM i utvrđenim rokom završetka od 90 dana od dana uvođenja dobavljača u posao. Radovi su završeni i ispostavljena okončana situacija 05.08.2016. godine u iznosu od 51.052 KM. **Obzirom da je procijenjena vrijednost u ponovljenom konkurentskom zahtjevu iznad visine utvrđene u Planu nabavki, postupak nije proveden u skladu sa članom 17. stav 1. Zakona o javnim nabavkama.**

Preporuka:

- Postupke javnih nabavki provoditi u skladu sa članovima 32. i 40. Zakona o javnim nabavkama, a Plan nabavki donositi na način propisan članom 17. istog Zakona i članovima 6. i 20. Zakona o budžetima u FBiH.

8. SUDSKI SPOROVİ

Prema Izvještaju o radu Općinskog pravobranilaštva za 2016. godinu evidentirano je u radu 35 parničnih predmeta, od kojih se najznačajniji odnosi na tužbu Općine iz 2013. godine protiv JP Elektroprivrede BiH d.d. Sarajevo; ZD RMU Breza d.o.o. Breza; Federacije BiH i Zeničko-dobojskog kantona radi naknade štete, po osnovu Zakona o koncesijama i Zakona o rudarstvu FBiH procijenjene vrijednost spora 20.314.334 KM. Prema Informaciji u vezi predmetnog spora istaknuto je da će se u septembru 2017. godine provesti nastavak vještačenja po vještaku geološke struke i vještaku ekonomske struke, na kojem će Općina uskladiti visinu tužbenog zahtjeva u skladu sa nalazima i mišljenjima vještaka i konačno precizirati tužbeni zahtjev. Takođe, Općina je tužila Bujice d.d. Konjic, radi izvršenja ugovora i naknade štete, gdje procijenjena vrijednost spora

580.000 KM. Vezano za izvršene postupke uglavnom se radi o nenaplaćenim dospjelim naknadama za korištenje građevinskog zemljišta i komunalne naknade, gdje je radu bilo 72 predmeta, od kojih je 25 završeno.

Pored navedenog, značajno je istaknuti da je Općinsko pravobranilaštvo dostavilo u julu 2017. godine Informaciju o sudskim postupcima pokrenutim u 2017. godini nakon raskida ugovora o javnim nabavkama radova sa dobavljačem „TB INŽENJERING“ d.o.o. Breza. Prema Informaciji Općina je za dva projekta pokrenula sudske postupke, i to za: izvođenje radova na proširenju obuhvata javnog vodosnabdijevanja prema naselju Bukovik radi naknade štete, gdje procijenjena vrijednost spora iznosi 163.786 KM, kao i za izvođenje radova na izgradnji lokalnog vodovoda za naselje Slivno, gdje procijenjena vrijednost spora 124.884 KM. S druge strane „TB INŽENJERING“ d.o.o. Breza je pokrenuo sudski postupak protiv Općine radi poništenja izjave o raskidu ugovora ili eventualno isplate duga i štete vezano za projekat rekonstrukcije i dogradnje lokalne ceste Haldija i odvojka prema greblju „Liješće“, gdje je procijenjena vrijednost spora na 185.000 KM.

9. KOMENTAR

Općina je u ostavljenom roku dostavila Komentar na Nacrt izvještaja o finansijskoj reviziji Općine Breza za 2016. godinu, broj: 01/2-05-2433/17, od 21.08.2017. godine, u kojem se navodi da nemaju primjedbi i komentara na predmetni Nacrt izvještaja i da će u što kraćem roku otkloniti konstatovane neusklađenosti.

Tim za reviziju:

Rukovodilac Sektora za finansijsku reviziju:

Sead Čorbo, dipl. oec

Nidheta Kazić, dipl. oec - Vođa tima

Katica Galić, dipl.oec - Član tima

Murisa Dizdarić, bsc. ekonomije - Član tima

**IV PRILOG
GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI**

Godišnji izvještaj o izvršenju Budžeta za 2016. godinu					
Naziv institucije: Općina Breza					
Opis	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (3-2)	Procenat (3/2x100)
		u tekućoj godini	u prethodnoj godini		
1	2	3	4	5	6
I. PRIHODI					
	3.934.000	4.198.798	4.120.506	264.798	106,7
PRIHODI OD POREZA (1+2+3+4+5+6+7+8)	2.074.000	2.188.144	2.120.194	114.144	105,5
1. Porez na dobit pojedinca i preduzeća	1.500	2.282	2.413	782	152,1
Porezi na dobit pojedinaca (zaostale uplate poreza)	1.500	1.500	2.413	782	152,1
Porezi na dobit preduzeća	0	0	0	0	-
Porez na dobit banaka i drugih finansijskih organizacija i društava za osiguranje i reosiguranje imovine i lica, pravnih lica iz oblasti elektroprivrede pošte i telekomunikacija i pravnih lica iz oblasti igara na sreću i ostalih preduzeća	0	0	0	0	-
2. Doprinosi za socijalnu zaštitu	0	0	0	0	-
3. Porezi na plaću i radnu snagu	2.000	4.700	92.520	2.700	235
4. Porez na imovinu	400.000	436.743	297.479	36.743	109,2
5. Domaći porezi na dobra i usluge	10.000	10.961	288	961	109,6
6. Porez na dohodak	520.000	532.090	575.518	12.090	102,3
7. Prihodi od indirektnih poreza	1.140.000	1.201.086	1.151.870	61.086	105,4
8. Ostali porezi	500	282	106	-218	56,4
NEPOREZNI PRIHODI (9+10)	1.070.000	1.005.271	1.032.636	-64.729	94
9. Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika	9.140	10.783	46.733	1.643	118
Prihodi od nefinansijskih javnih preduzeća i finansijskih javnih institucija	8.000	8.701	45.552	701	108,8
Ostali prihodi od imovine	1.140	1.372	1.181	232	120,4
Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	0	0	0	0	-
Naknade primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	0	0	0	0	-
Prihodi od pozitivnih kursnih razlika	0	0	0	0	-
Prihodi od privatizacije	0	710	0	710	-
Prihodi po osnovu premije i provizije za izdatu garanciju	0	0	0	0	-
10. Naknade, takse i prihodi od pružanja javnih usluga, kazne i drugi prihodi	1.060.660	994.418	985.473	-66.242	93,8
Administrativne takse	63.000	81.569	63.038	18.569	129,5
Sudske takse	0	0	0	0	-
Komunalne naknade i takse	170.000	161.602	129.261	-8.398	95,1
Ostale budžetske naknade i takse	635.860	542.174	582.577	-93.686	85,3
Naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima	180.000	194.261	180.198	14.261	107,9
Prihodi od pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika budžeta i vlastiti prihodi)	1.800	970	2.110	-830	53,9
Neplanirane uplate –prihodi	10.000	13.842	28.289	3.842	138,4
Novčane kazne	200	70	430	-130	35
Drugi tekući prihodi	0	0	0	0	-
PRIMLJENI TRANSFERI I DONACIJE (od 11 do 16)	790.000	1.005.383	967.676	215.383	127,3
11. Primljeni tekući transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija	0	0	0	0	-
12. Primljeni tekući transferi od ostalih nivoa vlasti	745.000	962.353	952.336	217.353	129,2
13. Primljeni kapitalni transferi od inostranih vlada	0	0	0	0	-
14. Kapitalni transferi od ostalih nivoa vlasti i fondova	0	0	10.000	0	-
15. Kapitalni transferi iz nevladinih izvora	0	0	0	0	-
16. Donacije	45.000	43.030	5.430	-1.970	95,6
II. RASHODI (od 1 do 7)					
	3.634.000	4.075.742	3.993.392	441.742	112,2
1. Plaće i naknade troškova zaposlenih	1.665.900	1.631.833	1.535.188	-34.067	98
Bruto plaće i naknade plaća	1.400.000	1.374.228	1.357.169	-25.772	98,2

	Naknade troškova zaposlenih	265.900	257.605	178.019	-8.295	96,9
2.	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	147.000	144.542	142.383	-2.458	98,3
3.	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	823.300	894.095	925.518	70.795	108,6
	Putni troškovi	700	1.145	3.503	445	163,6
	Izdaci za energiju	125.000	134.433	150.718	9.433	107,5
	Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	238.450	259.759	196.546	21.309	108,9
	Nabavka materijala i sitnog inventara	21.100	21.341	20.915	241	101,1
	Izdaci za usluge prevoza i goriva	8.000	8.846	10.737	846	110,6
	Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine	1.300	1.297	910	-3	99,8
	Izdaci za tekuće održavanje	77.500	100.789	153.015	23.289	130,1
	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	7.150	6.930	7.606	-220	96,9
	Ugovorene i druge posebne usluge	344.100	359.555	381.568	15.455	104,5
4.	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	937.800	1.363.272	1.358.095	425.472	145,4
	Tekući transferi drugim nivoima vlasti	10.000	500	10.000	-9.500	5
	Tekući transferi pojedincima	405.200	803.172	862.161	397.972	198,2
	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	200.000	212.446	229.361	12.446	106,2
	Subvencije javnim preduzećima	322.600	327.080	256.573	4.480	101,4
	Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima	0	14.254	0	14.254	-
	Subvencije finansijskim institucijama	0	0	0	0	-
	Tekući transferi u inostranstvo	0	0	0	0	-
	Drugi tekući rashodi	0	0	0	0	-
5.	Kapitalni transferi	0	5.820	0	5.820	-
	Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti	0	0	0	0	-
	Kapitalni transferi pojedincima	0	0	0	0	-
	Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama	0	0	0	0	-
	Kapitalni transferi javnim preduzećima	0	0	0	0	-
	Kapitalni transferi privatnim pred. i poduzetnicima	0	0	0	0	-
	Kapitalni transferi finansijskim institucijama	0	0	0	0	-
	Kapitalni transferi u inostranstvo	0	0	0	0	-
6.	Izdaci za kamate	50.000	42.000	32.208	-8.000	84
	Kamate na pozajmice primljene kroz Državu	0	0	0	0	-
	Izdaci za inostrane kamate	0	0	0	0	-
	Kamate na domaće pozajmljivanje	50.000	42.000	32.208	-8.000	84
	Izdaci za kamate vezane za dug po izdanim garancijama	0	0	0	0	-
7.	Tekuća budžetska rezerva	10.000				-
	TEKUĆI SUFICIT (TEKUĆI DEFICIT) (I-II)	300.000	123.056	127.114	-176.944	41
	III. TRANSAKCIJE U STALNIM SREDSTVIMA					
1.	Primici od prodaje stalnih sredstava	230.000	224.669	90.459	-5.331	97,7
	Primici od prodaje stalnih sredstava	230.000	224.669	90.459	-5.331	97,7
	Primici od prodaje federalnih robnih rezervi	0	0	0	0	-
	Ostali kapitalni primici	0	0	0	0	-
2.	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	430.000	461.613	399.611	31.613	107,4
	Nabavka zemljišta, šuma i višegodišnjih zasada	0	0	8.630	0	-
	Nabavka građevina	422.000	446.936	244.936	24.936	105,9
	Nabavka opreme	8.000	14.677	146.045	6.677	183,5
	Nabavka ostalih stalnih sredstava	0	0	0	0	-
	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	0	0	0	0	-
	Rekonstrukcija i investiciono održavanje	0	0	0	0	-
	NETO NABAVKA STALNIH SREDSTAVA (2.-1.)	200.00	236.944	309.116	36.944	118,5
	A. NETO POZAJMLJIVANJE (NETO ZADUŽIVANJE) = UKUPAN DEFICIT/SUFICIT (Tekući suficit/deficit – Neto nabavka stalnih sredstava)	100.000	-113.888	-182.002	-213.888	-113,9
	IV. TRANSAKCIJE U FINANSIJSKOJ IMOVINI	0	0	0	0	-
1.	Primici od finansijske imovine	0	0	0	0	-
	Primljene otplate od pozajmljivanja drugim nivoima vlasti	0	0	0	0	-

	Primljene otplate od pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama	0	0	0	0	-
	Primljene otplate od pozajmljivanja javnim preduzećima	0	0	0	0	-
	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama javnih preduzeća	0	0	0	0	-
	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama privatnih preduzeća i u zajedničkim ulaganjima	0	0	0	0	-
	Primljene otplate od ostalih vidova domaćeg pozajmljivanja	0	0	0	0	-
	Primljene otplate od pozajmljivanja u inostranstvo	0	0	0	0	-
2.	Izdaci za finansijsku imovinu	0	0	0	0	-
	Pozajmljivanje drugim nivoima vlasti	0	0	0	0	-
	Pozajmljivanje pojedincima, neprofitnim organizacijama i privatnim preduzećima	0	0	0	0	-
	Pozajmljivanje javnim preduzećima	0	0	0	0	-
	Izdaci za kupovinu dionica javnih preduzeća	0	0	0	0	-
	Izdaci za kupovinu dionica privatnih preduzeća i učešće u zajedničkim ulaganjima	0	0	0	0	-
	Ostala domaća pozajmljivanja	0	0	0	0	-
	Pozajmljivanje u inostranstvo	0	0	0	0	-
	B. NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINANSIJSKE IMOVINE (1.-2.)	0	0	0	0	-
	V. TRANSAKCIJE U FINANSIJSKIM OBAVEZAMA	0	0	0	0	-
1.	Primici od zaduživanja	0	0	0	0	-
	Primici od dugoročnog zaduživanja	0	0	0	0	-
	Zajmovi primljeni kroz Državu	0	0	0	0	-
	Primici od inostranog zaduživanja	0	0	0	0	-
	Primici od domaćeg zaduživanja	0	0	0	0	-
	Primici od kratkoročnog zaduživanja	0	0	0	0	-
	Zajmovi primljeni kroz Državu	0	0	0	0	-
	Primici od inostranog zaduživanja	0	0	0	0	-
	Primici od domaćeg zaduživanja	0	0	0	0	-
2.	Izdaci za otplate dugova	100.000	88.400	65.485	-11.600	88,4
	Otplate dugova primljenih kroz Državu	0	0	0	0	-
	Vanjske otplate	0	0	0	0	-
	Otplate domaćeg pozajmljivanja	100.000	88.400	65.485	-11.600	88,4
	Otplate unutarnjeg duga	0	0	0	0	-
	Otplate duga po izdatim garancijama	0	0	0	0	-
	Otkup duga	0	0	0	0	-
	C. NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA) 1-2	-100.000	-88.400	-65.485	11.600	88,4
	UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (A+B+C)	0	-202.288	-247.487	202.288	-

Rukovodstvo je Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2016. godinu odobrilo dana 22.06.2017. godine.

Načelnik
Munib Zaimović

Bilans stanja na dan 31.12.2016. godine			
Naziv institucije: Općina Breza			
Opis	31.12.2016.	31.12.2015.	Procenat (2/3)x100
1	2	3	4
I AKTIVA			
A. Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe (1+...+8)	162.723	144.467	112,6
1.Novčana sredstva i plemeniti metali	42.278	17.293	244,5
2.Vrijednosni papiri	0	0	-
3.Kratkoročna potraživanja	102.966	109.695	93,9
4.Kratkoročni plasmani	1.757	1.757	100
5.Financijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	0	0	-
6.Zalihe materijala i robe	0	0	-
7.Zalihe sitnog inventara	15.722	15.722	100
8.Kratkoročna razgraničenja	0	0	-
B. Stalna sredstva (11+14+17+18)	9.288.382	8.846.554	105
9. Stalna sredstva	9.948.718	9.503.055	104,7
10.Ispravka vrijednosti stalnih sredstava	660.336	656.501	100,6
11.Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (9-10)	9.288.382	8.846.554	105
12.Dugoročni plasmani	0	0	-
13.Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana	0	0	-
14.Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (12-13)	0	0	-
15.Vrijednosni papiri	0	0	-
16.Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira	0	0	-
17.Neotpisana vrijednost vrijednosnih papira (15-16)	0	0	-
18.Dugoročna razgraničenja	0	0	-
UKUPNO AKTIVA (A+B)	9.451.105	8.991.021	105,1
II PASIVA			
C. Kratkoročne obaveze i razgraničenja (19+...+24)	2.161.111	1.974.756	109,4
19.Kratkoročne tekuće obaveze	1.454.289	1.346.283	108
20.Obaveze po osnovu vrijednosnih papira	0	0	-
21.Kratkoročni krediti i zajmovi	2.000	2.000	-
22.Obaveze prema zaposlenicima	448.073	358.283	125,1
23.Financijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	0	0	-
24.Kratkoročna razgraničenja	256.749	268.190	95,7
D. Dugoročne obaveze i razgraničenja (25+26+27)	1.298.929	1.387.329	93,6
25.Dugoročni krediti i zajmovi	1.298.929	1.387.329	93,6
26.Ostale dugoročne obaveze	0	0	-
27.Dugoročna razgraničenja	0	0	-
E. Izvori stalnih sredstava (28+29+30+31-32)	5.991.067	5.628.936	106,4
28.Izvori stalnih sredstava	7.769.944	7.240.238	107,3
29.Ostali izvori sredstava	118.312	118.312	100
30.Izvori sredstava rezervi	12.344	12.344	100
31.Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	0	0	-
32.Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima	1.909.533	1.741.958	109,6
UKUPNO PASIVA (C+D+E)	9.451.107	8.991.021	105,1

Rukovodstvo je Bilans stanja na dan 31.12.2016. godine odobrilo dana 22.06.2017. godine.

Načelnik
Munib Zaimović

Izveštaj o novčanim tokovima		
Period izvještavanja od 01.01. do 31.12.2016. godine		
Naziv institucije: Općina Breza		
Redni broj	Pozicija	Iznos u KM
1	2	3
	I NOVČANI PRIMICI	
1	Prihodi (od 2 do 6)	4.073.003
2	Prihodi od poreza	2.188.146
3	Neporezni prihodi	879.474
4	Tekući transferi (transferi i donacije)	1.005.383
5	Kapitalni transferi	-
6	Prihodi po osnovu zaostalih obaveza	-
7	Kapitalni primici i transferi (8)	224.669
8	Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	224.669
9	Finansiranje (od 10 do 12)	0
10	Primici od finansijske imovine	-
11	Primici od dugoročnog zaduživanja	-
12	Primici od kratkoročnog zaduživanja	-
13	UKUPNI NOVČANI PRIMICI (1 + 7 + 9)	4.297.672
	II NOVČANE ISPLATE	
15	Rashodi (od 16 do 21)	3.838.717
16	Plaće i naknade troškova zaposlenih	1.631.833
17	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	82.370
18	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	1.077.034
19	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	1.005.480
20	Kapitalni transferi	-
21	Izdaci za kamate	42.000
22	Kapitalni izdaci (redni broj 23)	345.570
23	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	345.570
24	Finansiranje (25 + 26)	88.400
25	Izdaci za finansijsku imovinu	-
26	Izdaci za otplate dugova	88.400
27	UKUPNE NOVČANE ISPLATE (15 + 22 + 24)	4.272.687
28	NETO NOVČANI PRIMICI / ISPLATE (13 - 27) ili (27 - 13)	24.985
29	SALDO GOTOVINE NA POČETKU GODINE	17.293
	SALDO GOTOVINE NA KRAJU GODINE (28 + 29)	42.278

Rukovodstvo je Izveštaj o novčanim tokovima za period izvještavanja od 01.01. do 31.12.2016. godine odobrilo dana 22.06.2017.godine.

Načelnik
Munib Zaimović